

**Národní
filmový
archiv**

Č. j.: NFA 849/2024

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2023

Obsah:

I.	Základní údaje	5
II.	Organizační podmínky archivu	6
	II.1. Statutární a personální podmínky archivu	6
	II.2. Sídlo archivu	7
III.	Celkové množství uložených archiválií	7
IV.	Výběr, zpracovávání a využívání archiválií	9
	IV. 1. Výběr archiválií	9
	IV. 2. Zpracovávání archiválií	10
V.	Stav archiválií a hodnoty mikroklimatu v depozitářích	12
VI.	Konzervace a restaurování archiválií, zabezpečování a restaurování filmů	13
VII.	Zpřístupňování a valorizace filmového dědictví	14
	VII. 1. NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku	16
	VII. 2. NFA a šíření filmové kultury v zahraničí	20
	VII. 3. Licencování československých a českých filmů	21
	VII. 4. Spolupráce NFA na výstavách	22
VIII.	Online aktivity NFA	25
IX.	Výzkumné projekty a odborné aktivity NFA	27
	IX. 1. Výzkumné projekty NFA	27
	IX. 2. Ediční činnost NFA	30
	IX. 3. Publikační a konferenční aktivity pracovníků a pracovníků NFA	32
	IX. 4. Pedagogické aktivity pracovníků a pracovníků NFA	42
X.	Knihovna NFA	52
	X. 1. Akviziční činnost	52
	X. 2. Knihovní fond a sbírky	53
	X. 3. Zpracování fondu	54
	X. 4. Výpůjční protokol a služby	56

X. 5. Rešeršní, bibliografická a informační činnost	57
X. 6. Organizace, správa a ochrana fondu	57
X. 7. Informační systém knihovny a jeho správa	58
X. 8. Spolupráce, programy a projekty knihovny	58
XI. Vzdělávání	58

I. Základní údaje

Sídlo archivu a kontakty:

Závišova 502/5, 140 00 Praha 4

IČ: 00057266

tel.: 604 243 290

e-mail: nfa@nfa.cz

podatelna: e-podatelna@nfa.cz

ID datové schránky: tg8i2zq

<https://www.nfa.cz>

Zřizovatel archivu – sídlo a kontakty:

Ministerstvo kultury České republiky

Maltézské nám. 1, 118 16 Praha 1

IČ: 00023671

tel.: 257 085 111

e-mail: epodatelna@mkcr.cz

ID datové schránky: 8spaaur

<https://www.mkcr.cz>

Akreditace podle zákona č. 499/2004 Sb.: akreditace byla udělena na základě rozhodnutí odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR ze dne 25. února 2009 (Č.j. MV-9555-5/AS-2008).

Výroční zpráva Národního filmového archivu za rok 2023 (dále jen zpráva) byla vyhotovena na základě odst. (1) a (2) § 62 zákona č. 499/2004 Sb., o archivnictví a spisové službě a o změně některých zákonů, ve znění pozdějších předpisů.

II. Organizační podmínky archivu

II.1. Statutární a personální podmínky archivu

Národní filmový archiv (dále jen NFA) vznikl k 1. červenci 1992 na základě rozhodnutí ministra kultury České republiky (č. 31/1992 ze dne 8. října 1992, Č.j. 10 625/92) jako nástupnická organizace Českého filmového ústavu. Do 31. prosince 2004 byl NFA archivem zvláštního významu.

V souladu s odst. (2) § 80 zákona č. 499/2004 Sb. měl NFA od 1. ledna 2005 status specializovaného archivu a k tomuto datu byl rovněž v souladu s uvedeným zákonem pokládán za akreditovaný archiv.

Ke dni 25. února 2009, kdy prokázal splnění podmínek stanovených v § 61 zákona č. 499/2004 Sb., byla rozhodnutím odboru archivní správy a spisové služby Ministerstva vnitra ČR (Č.j. MV–9555–5/AS–2008) udělena archivu akreditace pro výkon činnosti specializovaného veřejného archivu.

Přepočtený stav zaměstnanců a zaměstnankyň NFA v roce 2023 byl 134,38 přičemž fyzický počet činil 148,16 osob v hlavním pracovním poměru.

Generálním ředitelem NFA je Michal Bregant, i nadále je aplikován třístupňový systém řízení organizace (generální ředitel – ředitel/ředitelka sekce – vedoucí oddělení). NFA je rozdělen do čtyř sekcí: Sekce generálního ředitele (dále jen SGR), Sekce audiovizuálních sbírek (dále jen SAS), Sekce neaudiovizuálních sbírek, výzkumu a informací (dále jen SNS) a Sekce ekonomických a správních agend (dále jen ESA). Ředitelkou ESA je Anna Mohaplová, ředitelem SAS Jonáš Svatoš. Katarína Skálová (dříve Gatialová) se vrátila do funkce ředitelky SNS po rodičovské dovolené 1. dubna 2023 (do té doby byla řízením sekce pověřena Linda Šplíchalová). Katarína Skálová pak ukončila k 30. září 2023 své působení na pozici ředitelky SNS; k 1. říjnu 2023 byla na základě výběrového řízení jmenována ředitelkou SNS Eliška Děcká.

Generální ředitel NFA Michal Bregant pracoval jako prezident ACE ([Association des Cinémathèques Européennes](#)), dále též jako působil jako člen [redakční rady časopisu Film a doba](#), člen dozorčí rady projektu [Sinopsis](#), člen programové rady [festivalu Nezlomní a obětovaní](#) a člen [Komise Rady hl. m. Prahy pro využití Nákladového nádraží Žižkov](#).

Vedoucí oddělení kurátorů NFA Matěj Strnad je v Mezinárodní federaci filmových archivů (dále [FIAF](#)) předsedou komise Programming and Access to Collections Commission (PACC). Jiří Kutil z oddělení filmových sbírek byl jmenován členem nově vytvořené Vědecké archivní rady, která se sešla k ustavujícímu jednání dne 15. listopadu 2023. Tomáš Lachman z

oddělení písemných archiválií pracoval v Českém komitétu Modrého štítu, ve výboru České archivní společnosti (ČAS) a také jako předseda Odborné skupiny specializovaných archivů ČAS.

NFA zřizuje jako svůj poradní orgán Radu Národního filmového archivu, která se řídí Statutem a jednacím řádem. Externími členy Rady NFA jsou: Milena Bartlová, Petr Fischer, Marek Hovorka, Anna Kareninová, Miroslav Petříček, Radim Procházka, Michal Pullmann, Andrea Slováková, David Valůšek; interními členy jsou Michal Bregant, Eliška Děcká, Anna Mohaplová a Jonáš Svatoš.

II.2. Sídlo archivu

V roce 2023 byla ukončena činnost Komise Rady hl. m. Prahy pro využití Nákladového nádraží Žižkov a projednávání budoucího využití celého území Nákladového nádraží bylo přeneseno na půdu Institutu plánování a rozvoje hl. m. Prahy, kde k tomuto účelu vznikla [Platforma NNŽ](#). Vzhledem k délce jednání o využití čelní budovy NNŽ pro účely sídla NFA a vzhledem k intenzivnímu stavebnímu ruchu se vedení NFA již před delší dobou rozhodlo najít vhodné byt' dočasné řešení. Jednání se zřizovatelem a průzkum možností v rámci budov v majetku státu si vyžádaly delší dobu, nicméně v roce 2023 se podařilo najít řešení a po řádném projednání a schválení ze strany všech příslušných orgánů NFA podepsal nájemní smlouvu na prostory v Závišově ulici č. 502/5 v Praze 4 - Nuslích a na tuto adresu na podzim 2023 přestěhoval své sídlo.

III. Celkové množství uložených archiválií

NFA vede v základní evidenci Národního archivního dědictví (dále jen NAD) 231 evidenčních listů NAD. NFA pečuje o následující archivní soubory: 95 fondů filmových institucí, 95 osobních fondů, 10 sbírek filmových a audiovizuálních materiálů, 6 sbírek fotografií, 1 sbírku reklamních a propagačních materiálů, 2 sbírky filmových plakátů, 18 sbírek jednotlivin, 1 sbírku archivních negativů fotografií k českým i zahraničním filmům, 1 sbírku zvukových záznamů, 1 sbírku titulkových a dialogových listin, 1 sbírku výtvarných návrhů.

Archivní soubory podle evidenčních statusů:

Evidenční status	Počet archivních souborů	Metráž [bm]
1. Archivní soubory v přímé péči instituce, uložené v instituci	231	6333,23
2. Archivní soubory uložené na základě smlouvy o úschově mimo instituci	0	0
3. Archivní soubory uložené v instituci na základě smlouvy o úschově	0	0
4. Archivní soubory vydané vlastníkům a archivem evidované	0	0
5. Archivní soubory archivem pouze evidované	0	0

Zpracovanost archivních souborů:

Stav zpracovanosti	Počet archivních souborů	% z celkového počtu souborů	Metráž [bm]	% z celkové metráže
Plně zpracováno a inventarizováno	148	64,10 %	142,22	2,24 %
Částečně: Zpracováno, Inventarizováno; Nezpracováno	6	2,60 %	Z: 1 999,19 I: 1 999,19 N: 249,66	Z a I: 31,56 % N: 3,94 %
Plně nezpracováno	77	33,30 %	3 942,16	62,25 %

Celkový počet bm uložených archiválií:	6 333,23
počet bm zpracovaných a inventarizovaných archiválií:	2 141,41
počet bm nezpracovaných archiválií:	4 191,82
 Celkový počet evidenčních jednotek:	 179 542

Základní evidence archivních pomůcek NFA čítá celkem 161 archivních pomůcek.

Počet nových archivní pomůcek za rok 2023: 0

Počet zrušených archivních pomůcek za rok 2023: 0

IV. Výběr, zpracovávání a využívání archiválií

IV. 1. Výběr archiválií

NFA nepřísluší v souladu s § 7–10 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů provádět výběr archiválií u původců ve skartačním řízení.

Výběr archiválií ve skartačním řízení provádí NFA pouze u dokumentů vzniklých z jeho vlastní činnosti. V roce 2023 proběhla dvě skartační řízení, za archiválie byly vybrány dokumenty o rozsahu 16,68 bm.

V roce 2023 bylo formou výběru archiválií mimo skartační řízení získáno celkem 5,1 bm archiválií. Celkem se jednalo o 24 případů:

➤ Mimo skartační řízení – koupě:	18	0,9 bm
➤ Mimo skartační řízení – dar:	4	4,12 bm
➤ Mimo skartační řízení – nález:	2	0,08 bm
➤ Mimo skartační řízení – bez specifikace	0	0 bm

Do evidence archiválií byly v roce 2023 vzaty čtyři nové archivní soubory, které byly získány formou daru:

➤ Frič Ivan Vojtěch	list NAD č. 244	2,66 bm
➤ Havránek Bohumil	list NAD č. 245	1,12 bm
➤ Pošovi	list NAD č. 247	0,22 bm
➤ Dítě Zdeněk	list NAD č. 249	0,12 bm

Do evidence archiválií byl v roce 2023 vzat jeden nový archivní soubor jako nález:

➤ Český amatérský a rodinný film	list NAD č. 243	0,08 bm
----------------------------------	-----------------	---------

Další nově získané archiválie byly přiřazeny k existujícím archivním souborům.

V roce 2023 pokračovaly akvizice i v dalších specializovaných částech sbírky NFA. Do Sbírkových zvukových záznamů bylo zařazeno 20 rozhovorů s 20 osobnostmi: Boca

Abrhánková, Michal Bregant, Vítězslav Čížek, Anastázie Hradecká, Josef Hodáč, Jiří Hubač,

Jiří Hynek, Vít Janeček, Jan Jíra, Milan Kašpar, Ivan Klimeš, Klára Koubová, Taťána Marková, Radovan Novotný, Dušan Peprný, Emil Pražan, Josef Škoda, Vladimír Šmejkal, Martin Švoma a Ondřej Zach.

Obohacena byla i ta část sbírky NFA, která se soustředí na rodinnou a amatérskou kinematografii. Home Movie Day neboli Den rodinných filmů je každoroční mezinárodní akce, která se koná od roku 2003, nyní ve více než dvaceti zemích Evropy, Asie, Severní a Jižní Ameriky. Během nedělního odpoledne dne 15. října 2023 bylo archivní kino Ponrepo již po desáté otevřeno především návštěvníkům, kteří s sebou přinesli své rodinné nebo i jiné amatérské filmy různých formátů (8 mm, 9,5 mm, 16 mm). Odborníci z NFA přinesené materiály posoudili a pokud o to jejich majitelé projeví zájem, některé z nich ještě též den promítli návštěvníkům kina. Příchozí byli zároveň seznámeni se základními pravidly uchovávání amatérských filmů a péče o ně. Získané filmové materiály jsou následně přepsány do digitální podoby a majitelé je v této podobě obdrží. Cívky s filmovými pásy jsou bezpečně uloženy do depozitáře a zařazeny do sbírky rodinných filmů. NFA letos tuto událost spojil i s oslavou stého výročí formátu 9,5 mm, který byl pro rodinné filmování typický. U příležitosti jubilea tohoto formátu probíhá v NFA speciální badatelský projekt, jehož dosavadní výsledky představili pracovníci NFA ve dvou přednáškách. První se soustředila na historii Pathé-klubu, jednoho z prvních klubů kinoamatérů založeného v roce 1932. Druhá přednáška byla věnována technickým zvláštnostem Pathé systému, které byly identifikovány při detailním průzkumu filmového materiálu. Součástí programu byly rovněž projekce animovaných pohádek na 8mm filmu a pásmo autorských filmů, které čeští filmaři natočili na 9,5mm film v letech 1925-1950.

V roce 2023 nevedl NFA žádné správní řízení podle odst. (3) § 12 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů.

IV. 2. Zpracovávání archiválií

V roce 2023 nebyl zcela zpracován či inventarizován žádný archivní soubor. Pokračovalo však zpracovávání archivního souboru Československý státní film (81,23 bm).

Od roku 1997 se NFA věnuje digitalizaci obrazových materiálů, především fotografií a plakátů k českým hraným filmům. Výběrově se rovněž digitalizují i obrazové materiály k českým nehraným filmům, zahraničním hraným i nehraným filmům a portréty osobností

české i světové kinematografie. V roce 2023 bylo v NFA digitalizováno celkem 867 fotografií a 15 filmových plakátů. **K 31. prosinci 2022 bylo v NFA již digitalizováno celkem 148 095 obrazových materiálů (124 476 fotografií, 20 138 fotografických negativů a 3 481 filmových plakátů).**

Digitální laboratoř NFA (Digilab) se v roce 2023 věnovala akvizici digitálních materiálů, digitalizaci filmových materiálů, jejich zpracování a následnému dlouhodobému uchování. Provoz Digilabu zajišťovalo osm pracovníků a pracovníc. V průběhu roku Digilab též školil dvě stážistky. Pracovníci a pracovníce Digilabu zajistili digitalizaci 613 filmových titulů do rozlišení Full-HD s celkovým výsledným objemem 18,2 TB dat. Z digitalizace kazetových nosičů přibylo do sbírek 122 nových položek o objemu 1,6 TB. Referenčních záznamů projekční kvality filmových kopií bylo v roce 2023 nahráno celkem 820 v celkovém objemu 6 TB.

Digilab se aktivně podílel na pořádání sedmého ročníku mezinárodní konference No Time To Wait v archivním kině Ponrepo (8. - 10. 11. 2023). Konference proběhla hybridně s celkovým počtem 261 registrovaných účastníků a účastnic, Česká republika byla zastoupena 31 účastníky, na konferenci zazněly čtyři příspěvky pracovníků a pracovníc NFA.

V roce 2023 se Digilab věnoval přípravě pro migraci born-digital filmů. Celkem 628 položek bylo klasifikováno dle potřeby péče a dále budou zpracovávány, aby se předešlo jejich obsolenci.

Zvukové digitalizační pracoviště pro přepis magnetických zvukových pásek umožnilo v roce 2023 digitalizovat na 450 titulů o celkovém objemu 250 GB dat.

V roce 2023 se po téměř sedmiletém úsilí podařilo naplnit hlavní část investičního záměru "Pořízení technologií a ostatního zařízení do digitální laboratoře v depozitáři NFA" a to pořízením archivního filmového skeneru ARRISCAN XT pro digitální zabezpečení filmových archiválií. Zařízení umožňuje skenování jednotlivých filmových políček v kvalitě 6K do bezztrátového formátu DPX a to pro 35mm a 16mm filmové negativy i kopie. Nadto je skener doplněn o technologii snímání obrazu skrze tzv. mokrou okeničku (wet-gate), která umožňuje po dobu digitalizace šetrně zahladit rýhy a škrábance na filmovém materiálu. Dochází tak k významnému zjednodušení postprodukční práce na silně opotřebovaných titulech, časové i finanční úspore. Ihned po získání skeneru a řádném proškolení začali pracovníci Digilabu s testováním a digitalizací vybraných snímků. Portfolio činností pracoviště bylo rozšířeno o digitalizaci do vysokého rozlišení i pro materiály šíře 35mm (doposud bylo v NFA možné skenovat do rozlišení 4K pouze úzké filmové formáty 8mm, 9,5mm a 16mm, digitalizace

35mm pásů probíhala doposud v rozlišení HD, případně 2K). Do rozlišení 6K byly v celkovém objemu dat cca 60 TB naskenovány tři celovečerní filmy pro digitální restaurování.

Díky nabídkové povinnosti a akviziční činnosti se sbírka NFA rozšířila celkem o 219 nativně digitálních (born-digital) filmových titulů: 87 titulů v oblasti profesionální tvorby z nabídkové povinnosti, 38 akvizic a dalších 94 titulů v oblasti studentských filmů. Celkově se takto sbírka rozšířila o 19,1 TB filmových dat.

V. Stav archiválií a hodnoty mikroklimatu v depozitářích

Z celkového počtu archivních souborů, které má NFA ve své základní evidenci NAD, je 153 archivních souborů klasifikováno jako nepoškozených (66,2 %), jako poškozeno je klasifikováno 15 archivních souborů (6,5 %). Z důvodu nezpracovanosti nebylo poškození zjišťováno u 63 archivních souborů (27,2 %).

Výkyvy hodnot mikroklimatu v depozitářích ve srovnání s příl. č. 5 vyhl. č. 645/2004 Sb.

Umístění a číslo depozitáře	Naměřené hodnoty v roce 2023	Hodnoty dle vyhlášky č. 645/2004 Sb. pro danou archiválii
Hradiště A, S III. (filmové kopie)	celoroční průměr 12,5°C 49%, denní výkyvy do max. 0,6°C a 15%	čb <21°C, bar. <2°C +/- 2°C 15-50% vyhnout se kolísání
Hradiště A, N IV. (negativy a rozmnož. materiály)	celoroční průměr 12,2°C 47%, denní výkyvy do max. 0,7°C a 6%	čb <21°C, bar. <2°C +/- 2°C 15-50% vyhnout se kolísání
Hradiště B 226 (plakáty)	celoroční průměr 13,9°C 40%, denní výkyvy do max. 1,6°C a 7%	2-18°C +/-1°C 30-50%
Třebsín III. (nitratní kopie a negativy)	celoroční průměr 11,0°C 54%, denní výkyvy do max. 2,2°C a 17%	čb <21°C, bar. <2°C +/- 2°C 15-50% vyhnout se kolísání
Hradiště A 206 (fotografie)	celoroční průměr 13,1°C 45%, denní výkyvy do max. 2,3°C a 7%	čb. 2-20°C, +/- 4°C den; 30-50% vyhnout se kolísání
Hradiště A 204 (písemné fondy)	celoroční průměr 12,3°C 45%, denní výkyvy do max. 2,1°C a 13%	2-18°C +/-1°C 30-50%

U nitratních materiálů již nelze ve stávajícím objektu dosáhnout lepších hodnot, NFA tedy připravuje záměr vybudování nové budovy jako pracoviště pro nitratní materiály.

V souladu s odst. (3) § 30 zákona č. 499/2004 Sb., ve znění pozdějších předpisů byla ve dnech 24. října a 1. listopadu 2023 provedena pravidelná prověrka fyzického stavu archivní kulturní památky „Soubor zabezpečovacích filmových materiálů na bezpečném

polyesterovém podkladu dokumentujících ‚Proces s vedením záškodnického spiknutí proti republice‘ (Milada Horáková a spol.).“ Při prověrce nebyly shledány žádné závady. Odbor archivní správy a spisové služby MV ČR eviduje tuto archivní kulturní památku pod č. 147 na základě rozhodnutí ze dne 22. dubna 2008 (Č.j. MV-36116-2/AS-2008). Uvedený filmový materiál zachycuje průběh největšího politického procesu proti demokratickým silám po roce 1948 a podle dostupných informací jiný podobný materiál k tomuto politickému procesu neexistuje. Společně s ostatními archiváliemi uloženými v Archivu Českého rozhlasu v Praze a Národním archivu v Praze, včetně dalších dokumentů vydaných k procesu, tvoří jedinečný soubor pro studium dějin Československa po roce 1945.

VI. Konzervace a restaurování archiválií, zabezpečování a restaurování filmů

NFA externě restauruje filmové plakáty do velikosti A1 (90x60 cm), tzv. plakáty úzké (90x30 cm) a rovněž i velkoplošné filmové plakáty (větší než A1) a plakáty formátu A3. V roce 2023 NFA externě restauroval celkem 38 plakátů: 1x A3, 2 plakáty úzké, 10 plakátů do vel. A1, 25 plakátů větších než A1.

V roce 2023 pokračovalo fotochemické zabezpečení sbírky, ve spolupráci se společností Filmové laboratoře Zlín, a. s. Zhotoveno bylo 32 884 m duplikátních negativů filmů na bezpečném podkladu, duplikační kopí bylo zabezpečeno 10 201 m filmových materiálů. Dále bylo odplísňeno 38 233 m dříve převzatých materiálů, vyčištěno bylo 336 918,7 m filmových kopí šíře 35mm a 16mm.

V roce 2023 pokračovaly práce na digitálním restaurování a rekonstrukci filmu *Jan Roháč z Dubé* (1946-47, režie Vladimír Borský), které byly zahájeny již v roce 2022. NFA se rovněž podílel na digitálním restaurování filmů *Erotikon* (1929, režie Gustav Machatý), *Kristian* (1939, režie Martin Frič), *Každý den odvalu* (1964, režie Evald Schorm), *Petrolejové lampy* (1971, režie Juraj Herz) a *Vražda ing. Čerta* (1970, režie Ester Krumbachová). Digitální restaurování realizoval Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary ve spolupráci s pražským studiem Universal Production Partners, a.s. a Státním fondem kinematografie za finanční podpory Milady a Eduarda Kučerových. Práce na uvedených titulech byla v roce 2023 i dokončena, s výjimkou filmu *Erotikon*, jehož rekonstrukce vzhledem k mimořádné náročnosti bude pokračovat i v roce 2024, mimo jiné za využití filmových materiálů uložených v zahraničních archivech. Film *Každý den odvalu* byl v obnovené premiéře uveden na Mezinárodním filmovém festivalu v Karlových Varech, film *Petrolejové lampy* pak v rámci

přehlídky KVIFF Classics. *Vražda ing. Čerta* byla vybrána na Mezinárodní filmový festival v Rotterdamu, pořádaný v lednu 2024.

Kromě digitálního restaurování rozvíjel NFA i metody fotochemického restaurování, které představuje různé stupně zásahu do filmového materiálu (od rozkopírování narážkových mezititulků až po simulaci původních procesů barvení a komplexní zabezpečování). V roce 2023 pokračovala rekonstrukce filmu *Znáš onen malý domek u jezera?* (1929, režie Max W. Kimmich, Viktor Brumlík), navázalo se na přerušenu rekonstrukci filmu *Pražské děti* a započaly práce na restaurování filmu *Lucerna* (1925, režie Karel Lamač).

Ve spolupráci s externím dodavatelem Janem Ledeckým byl viráží opatřen snímek *Tekoucí zlato* (Flowing Gold, 1924, režie Joseph de Grasse), na jehož restaurování se NFA podílel společně se San Francisco Silent Film Festival. Dále byla viráží a tónem opatřena kopie filmu *Proč se nesměješ* (1922, režie Eman Fiala). Celkem bylo v roce 2023 virážováno 4 746,3 m filmového materiálu, tónováno 22,7 m a kombinací opatřeno 21,7 m.

V rámci mezinárodní spolupráce se zahraničními archivy zapůjčil NFA filmové materiály k filmům *Saxophon Susi* (1928, režie Karel Lamač) a *Geheimnis des Blauen Zimmers* (1932, režie Erich Engels) do frankfurtského Deutsches Filminstitut (DFF), kde budou využity k digitálnímu restaurování – NFA dle platných dohod obdrží restaurovaný film k vlastní prezentaci. Z hlediska valorizace zahraničních filmů uložených ve sbírce NFA došlo v roce 2023 k mimořádné identifikaci snímku *Divy veletoku Amazonky* (1918-1920), raného brazilského dokumentárního filmu, který byl dosud považován za nedochovaný. Akt identifikace a následná prezentace filmu mj. v Itálii (na festivalu Il Giornate del Cinema Muto v Pordenone), v České republice (v rámci Mezinárodního dne audiovizuálního dědictví UNESCO) i v Brazílii přinesla značný mediální ohlas. Film byl symbolicky (v digitální podobě) navrácen do země původu a jeho další uvádění již spravuje Cinemateca Brasileira, partnerský FIAF archiv v São Paulu.

VII. Zpřístupňování a valorizace filmového dědictví

V projekční místnosti bylo externím badatelům a badatelkám promítnuto 687 filmových kopií.

S archivními fondy a sbírkami písemných archiválií pracovalo 62 osob (z toho 11 zahraničních – 3x Slovensko, 2x USA, 1x Španělsko, 1x Polsko, 1x Velká Británie, 1x Litva, 1x Rakousko, 1x Švédsko), které vykonaly celkem 126 badatelských návštěv.

Se sbírkou zvukových záznamů (orální historie) pracovalo 12 osob.

V roce 2023 zpracovalo oddělení filmografie a katalogizace celkově 140 žádostí o rešerše pro různé subjekty a zodpovědělo na 475 dotazů a žádostí o konzultace týkající se filmové sbírky.

Rešeršní požadavky se nejvíce vztahovaly k dokumentárním filmům (105 žádostí), zpravodajským filmům do roku 1945 (78 žádostí), zpravodajským filmům po roce 1945 (52 žádostí), k filmům amatérským (60 žádostí) a dále i k československým/českým filmům hraným (44 žádostí) a animovaným (11 žádostí).

U několika desítek požadavků se jednalo o mimořádně rozsáhlé rešerše, které byly určeny jako výchozí podklad pro tvorbu nového audiovizuálního díla (AVD). Zadavatelem rešerše pro výrobu AVD byla nejčastěji Česká televize (celkem 14 projektů, mj. *Kouzelný kopec (Ateliery Barrandov)*, *Spisovatel Franz Kafka*, *Městská čtvrť Vysočany*).

Rozsáhlejší a časově náročnější rešerše byly určeny též jako materiály pro muzejní expozice (Národní muzeum v Praze – výstava *Padesátá*, Národní technické muzeum v Praze – výstava *Jednotný elektročas - Pragotron*, výstava *Bourec v plastiku – Výroba umělých textilních vláken v ČSR*, Národní muzeum v Praze - Muzeum Antonína Dvořáka – výstava *České primadony v Metropolitní opeře*).

Rešeršní službu využily také mnohé soukromé produkční společnosti či vzdělávací instituce (např. Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně – projekt *Fenomén automobilismu*) či studenti a studentky (nejčastěji Univerzita Karlova).

Mezi zadavatele patřily vedle jednotlivců a již zmíněných institucí také Česká filharmonie, Národní informační a poradenské středisko pro kulturu, Institut plánování a rozvoje hlavního města Prahy, Akademie věd ČR, Městská knihovna v Praze, Lobkowiczský palác, Nadace Moravské Slovácko, Člověk v tísní, společnost Petrof a množství regionálních muzeí a galerií.

Rozsáhlá rešerše byla také vypracována jako podklad pro podíl NFA na 27. Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava (program Český filmový fejeton) a pro Český rozhlas (projekt *Sto let je jen začátek. Český rozhlas 1923–2023*).

Mezi nejžádanější témata patřily události druhé světové války, dějiny průmyslu a umění, sportovní tematika (historie různých sportovních odvětví), významné osobnosti dvacátého století (především z oblasti vědy a umění) a historie konkrétních budov či míst.

Oddělení písemných archiválií zpracovalo 46 rešerší soukromé povahy a 17 rešerší úřední povahy, které se vztahovaly k nefilmovým archivním fondům a sbírkám.

VII. 1. NFA a šíření filmové kultury v tuzemsku

Archivní kino Ponrepo pokračuje v tradici archivního kina a nadále pravidelně promítá filmy převážně z 35mm kopií, občas i z 16mm kopií, ojediněle i z kopií užších formátů. Nejen v Praze ale i v celé České republice tak kino Ponrepo zůstává výjimečným místem pro zprostředkování klasického zážitku z filmového představení. Dramaturgie kina klade důraz na zpřístupňování sbírky Národního filmového archivu pro širokou veřejnost, ale půjčuje si filmy i ze zahraničních filmoték.

Komponované cykly filmových děl nabízejí divákům vhled do českého, respektive československého filmového dědictví v širších mezinárodních souvislostech a v co možná nejširším žánrovém spektru. Velká část projekcí začíná úvodním slovem experta či expertky z NFA (ve většině případů jde o kurátorku nebo kurátora sbírky) nebo z jiné instituce. Běžnou součástí projekcí je osobní účast tvůrců či tvůrkyň a následné diskuse s nimi, které nezřídka spontánně pokračují i mimo prostor kina.

Důležitou součástí programu je uvádění současných českých i zahraničních titulů, které nejsou v běžné kino-distribuci, ale zároveň jsou klíčové pro kontext vývoje světové kinematografie, včetně její experimentální oblasti.

Archivní kino Ponrepo uvádí **měsíčně v průměru 45 filmových představení** a řadu dalších akcí s tím spojených. Ty jsou určeny pro veškerou veřejnost všech věkových kategorií. Kino má své stálé a věrné diváky jak z řad seniorů, tak z rozšiřujícího se okruhu studentů a mladých lidí. Velkou návštěvnost zaznamenaly i pravidelné projekce nově digitalizovaných českých filmů, které jsou uváděny s anglickými podtitulky, aby se i ta část publika, která neovládá češtinu, cítila vítána. Nedílnou součástí programu kina je i pravidelný celoroční cyklus Ponrepo dětem, který je zaměřen na nejmladší diváky a jejich rodiče. Projekce jsou doprovázeny lektorským úvodem a tematickými dílnami. Díky nové dramaturgii návštěvnost tohoto cyklu v roce 2023 zřetelně vzrostla. Kino pořádá i speciální projekce pro základní i střední školy, jež doprovázejí diskuse s odborníky na daná témata. Mezi nejčastější témata patří film a klima a film a historické milníky. Speciální, neveřejné projekce pořádalo archivní kino Ponrepo také pro různé neziskové či paměťové instituce a spolky.

Archivní kino Ponrepo na programech spolupracovalo s celou řadou institucí mezinárodního dosahu. Mezi ně patřila velvyslanectví či kulturní centra působící v Česku, např: Velvyslanectví USA, Mexické velvyslanectví, Francouzský institut v Praze, Institut Cervantes, Portugalské centrum v Praze, Goethe-Institut v Praze, Polský institut Praha, Lisztův Institut/Maďarské kulturní centrum Praha a další. V roce 2023 Ponrepo spolupracovalo –

stejně jako v předchozích letech – s různými ústavy Akademie věd ČR, Českou filharmonií, Slovenským filmovým ústavem, Česko-německým fondem budoucnosti, Cinegraphem a řadou dalších institucí. Intenzivní charakter má po řadu let spolupráce s Filmovou a televizní fakultou Akademie múzických umění v Praze.

V roce 2023 (v červenci a většinu srpna kino nehraje) se v Ponrepu uskutečnilo celkem 456 veřejných projekcí, které navštívilo 17 280 diváků (v roce 2022 433 projekcí s 12 240 diváky). **V celoročním průměru na jedno představení připadlo 38 diváků** (v roce 2022 připadlo na jedno představení 28 diváků).

Archivní kino Ponrepo se podílelo na celé řadě významných akcí a zúčastnilo se projektů s mezinárodním dosahem určených širší veřejnosti. Kromě stálých, celoročních pravidelných cyklů uvedlo v roce 2023 více než dvacet dramaturgických cyklů věnovaných jednotlivým tvůrcům nebo tematickým oblastem českého i zahraničního filmu:

Velké retrospektivy (projekce probíhaly dva i více měsíců) byly věnovány režisérům: Lindsay Anderson, Luis Buñuel, Dino Risi, Juraj Jakubisko, Carlos Saura, Alfred Hitchcock, Alain Robbe-Grillet, Robert Wiene, Břetislav Pojar, Béla Tarr.

Cyklus **Milníky** představil vybraná díla režisérů: Bong Joon-ho, Federico Fellini, Carl Theodor Dreyer, Luchino Visconti, Charles Burnett, Billy Wilder, Andrej Tarkovskij, Rainer Werner Fassbinder, Akira Kurosawa.

Film před sto lety – pravidelný a v českém kontextu zcela ojedinělý cyklus, jenž představuje filmy, od jejichž vzniku uběhlo sto a více let a které není prakticky možné vidět nikde jinde než v Ponrepu. Projekce doprovází živá hudební vystoupení (Irena a Vojtěch Havlovi, Michal Worek, Karel Loula, Zdeňka Košnarová, Vojtěch Procházka a další). Vedle klasických děl němé éry jsou promítány i zcela unikátní snímky ze sbírky NFA: například Frank Lloyd, James Cruze, Fred Niblo, Rex Ingram, Karel Lamač, Josef Rovenský, Victor Fleming, Allan Dwan, Thomas Harper Ince, Arnold Fanck, Richard Oswald, Maurice Tourneur a další.

Jeden svět – mezinárodní festival dokumentárních filmů o lidských právech.

Cinefest – přehlídka (nejen) německého filmového dědictví, kterou NFA každoročně pořádá ve spolupráci s hamburským badatelským centrem CineGraph; téma letošní přehlídky: *Kamera – technika a umění německé kinematografie*.

Ukrajinská kinematografie – Na cestě k vlastní identitě: cyklus (v rámci programu Strategii AV21, Anatomie evropské společnosti historie – tradice – kultura – identita) připravený ve spolupráci s Ústavem dějin umění Akademie věd ČR, určen nejen ke zhlédnutí filmů ukrajinské kinematografie sovětského období; cílem bylo podpořit reflexi historických

zkušeností z různých období existence Ukrajiny, projekce doprovázely následné tematické přednášky tlumočené z ukrajinštiny.

Šedesát let Slovenského filmového ústavu: SFÚ oslavil v roce 2023 šedesát let své existence, NFA osmdesát let od svého založení; obě instituce se proto rozhodly připomenout si tato výročí vybranými programy na obou stranách.

Polský trezorový film osmdesátých let: výběr nejznámějších polských samizdatových filmů („pułkowników“) ze zmíněné doby; cyklus jako doprovodný program k výstavě v galerii GASK v Kutné Hoře.

Semaine de la critique: oficiální výběr z každoroční přehlídky krátkometrážních filmů uvedených na Mezinárodním filmovém festivalu v Cannes.

Menší retrospektivy českých a slovenských tvůrců: Dušan Hanák, Radúz Činčera, Juraj Herz, Evald Schorm a další.

Jubilejní cykly: Vratislav Effenberger a film; Milan Kundera a film, Ladislav Fuks a film.

Menší retrospektivy zahraničních režisérů a režisérek: Roman Załuski, Vadim Abdrašitov, Robert Benton, Stanley Kubrick, Claire Denis, Jerzy Hoffman, Richard Lester, Gleb Panfilov, Sergej Paradžanov a další.

Projekce nových filmů, jež se vymykají běžné kino-distribuci i uvedením na zavedených festivalech: Jaroslav Tarnovski – Martin Ježek; Jan Kulka; La trampa de luz – světelná past z Buenos Aires – Pablo Marín; Rodrigo Morales; Alfons Schilling – Brainscape a další.

Pravidelné uvádění českých digitálně restaurovaných filmů: řada z nich byla oceněna na mezinárodních filmových festivalech pro kvalitu jejich zpracování; filmy jsou uváděny ve většině případů s anglickým podtitulky: *Černý Petr* (1963, režie Miloš Forman), *Spalovač mrtvol* (1969, režie Juraj Herz), *Kočár do Vídně* (1966, režie Karel Kachyňa), *Až přijde kocour* (1963, režie Vojtěch Jasný), *Kouř* (1990, režie Tomáš Vorel), *Ikarie XB 1* (1963, režie Jindřich Polák), *Světáci* (1969, režie Zdeněk Podskalský), *Marketa Lazarová* (1966, režie František Vlácil), *Ucho* (1969, režie Karel Kachyňa), *Žert* (1969, režie Jaromil Jireš), *Slavnosti sněženek* (1983, režie Jiří Menzel), *Konec starých časů* (1989, režie Jiří Menzel), *Vesničko má středisková* (1985, režie Jiří Menzel), *Každý den odvahu* (1964, režie Evald Schorm), *Petrolejové lampy* (1971, režie Juraj Herz), filmy Jana Kříženeckého.

Lucidní kino: cyklus filmů věnovaný spektaklu a kinematografii nepopsatelného, uvedena díla těchto tvůrců: Zoltán Huszárik, Dario Argento, Philippe Grandrieux, Bertrand Mandico,

Mark Jenkin, Wojciech J. Has, Alain Robbe-Grillet, Ben Rivers – Ben Russell, Lisandro Alonso.

Hranice (...): cyklus filmů zaměřený na hranice geografické, na meze porozumění, problematiku hosté versus domácí a nepřekročitelné čáry vyryté do písku. Uvedena díla těchto tvůrců: Krzysztof Kieślowski, Wim Wenders, Derek Jarman, Joshua Oppenheimer – Christine Cynn, Ken Loach, Agnieszka Holland, Miguel Gomes.

AČK kino: pravidelný cyklus filmů za účasti tvůrců (např. Jaromír Šofr, Jan Bušta a Michal Černý, Axel Block, Jakub Vrbík, Jiří Macháně, Jacek Petrycki, David Čálek a další), spolupráce s Asociací českých kameramanů; diskuse s kameramany nad vybranými filmy z historie i současnosti.

AfroFilmes: Entre as estrelas e o ativismo / Mezi hvězdným nebem a aktivismem: NFA je tradičně součástí globální péče o filmové dědictví, u příležitosti osmdesátí let existence NFA uvedl festival AfroFilmes výběr filmů z kinematografií Angoly, Mosambiku, Brazílie a Portugalska.

Každý film je malé vítězství: cyklus zaměřený na uvádění titulů z kinematografií, které v minulosti čelily (či doposud čelí) výrazným ekonomickým nebo politickým překážkám při archivování filmových děl – *Mezi Šrí Lankou a Československem*; *Rodina není důležitá. Je to všechno!* – vietnamská kinematografie; *Nabil Maleh a syrský film*; *Ženy v indickém filmovém průmyslu*; *Bolivijský politický film*.

Myslet filmem: doprovodný program projekcí ke stejnojmennému výstavnímu projektu Galerie hlavního města Prahy zaměřenému na rezonování filmové řeči v aktuální umělecké tvorbě.

Myšlení obrazem: cyklus vybraných filmů k výstavě *Vizuální události Miroslava Petříčka* (Galerie hlavního města Prahy).

Paralelní kino: pravidelné projekce studentského a experimentálního filmu za účasti tvůrců a tvůrkyň: extenze pohyblivého obrazu, tematická přemostění, debaty a rozhovory; prezentace nových akvizic ve sbírce NFA, které se vymykají klasickým distribučním kinoformátům (ve spolupráci s festivaly PAF Olomouc; MFDF Jihlava, Ostrava Kamera Oko).

Film a klima: pravidelný cyklus zaměřený na projekce filmů s hosty, kteří reflektují globální klimatické změny v co možná nejširším kontextu a z nečekaných perspektiv (též jako dopolední projekce pro školy).

Film-řeka: cyklus zaměřený na projekce významných extrémně dlouhých filmových děl, která si nelze divácky vychutnat v jiném prostoru, než je tradiční kino; projekce jsou doplněny

kurátorskými úvody; uvedeny byly například snímky těchto režisérů: Jonás Trueba (*Kdo tomu brání*, 2021), Béla Tarr (*Satanské tango*, 1994), Petr Marek (*240 minut v Solingenu*, 1994).

Komentovaná pásma zpravodajských a dokumentárních filmů: pravidelné projekce připomínající významné historické události nebo témata rezonující v české společnosti; *Pracovat bezpečně* – pásmo krátkých dokumentárních filmů; Romové jako objekt politické imaginace; *Rozhlas 100* – pásmo filmů připomínající stoletou historii Českého rozhlasu.

Home Movie Day 2023 – Amatérský formát 9,5 mm slaví sto let! – přehlídka amatérských filmů s odbornými přednáškou, pravidelný každoroční program.

KVIFF Classics: v návaznosti na tradici uvádění digitálně restaurovaných filmů a filmových retrospektiv na karlovarském festivalu se jeho pořadatelé rozhodli filmovým legendám věnovat samostatnou přehlídku; v Ponrepu uvedeny filmy *Petrolejové lampy* (1971, režie Juraj Herz) a *XX. století* (1976, režie Bernardo Bertolucci).

A Season of Classic Films: přehlídka němých filmů se současnou hudbou, projekt Asociace evropských filmových archivů (ACE); pomocí volně přístupných projekcí přibližuje zejména mladému publiku práci evropských státních a regionálních filmových archivů; v Ponrepu uveden český němý film *Šachta pohřbených iluzí* (1921, režie Rudolf Myzet a Antonín Ludvík Havel) s hudebním doprovodem akustického dua Šimanský & Niesner a německý němý film *Rej* (1921, režie Richard Oswald).

Vít Pancíř – Kresby: výstava ve foyer kina Ponrepo jako doprovodná akce k premiéře filmu Víta Pancíře *Nic víc* z roku 2022.

VII. 2. NFA a šíření filmové kultury v zahraničí

Českou kinematografii propaguje Národní filmový archiv v zahraničí mnoha způsoby, počínaje účastí klasických česk(oslovenských) filmů na zahraničních filmových festivalech, přes dílčí prezentace a retrospektivy až po licencování pro zahraniční distributory.

Pro digitálně restaurované filmy připravuje NFA distribuční balíčky (plakáty, distribuční listy, trailery, vizuály pro sociální sítě apod.) i v anglické mutaci. V roce 2023 byla takto promována řada digitálně restaurovaných filmů jako např. *Každý den odvahu* (1964, režie Evald Schorm; obnovená premiéra na Mezinárodním filmovém festivalu Karlovy Vary) a digitalizované filmy *Slavnosti sněženek* (1983, režie Jiří Menzel), *Konec starých časů* (1988, režie Jiří Menzel), *Vesničko má středisková* (1985, režie Jiří Menzel), *Princezna se zlatou hvězdou* (1959, režie Martin Frič) a *Happy end* (1966-67, režie Oldřich Lipský).

Velkého mediálního ohlasu se v tuzemsku i v zahraničí dostalo znovuobjevení brazilského dokumentárního filmu *Divy veletoku Amazonky/Amazonas, maior rio do mondo* z roku 1918, který byl až do nedávna pokládán za ztracený. Při své badatelské návštěvě v NFA tento dokument identifikoval kurátor Jay Weissberg a jeho zjištění následně potvrdila Cinemateca Brasileira. Jay Weissberg zařadil tento objev do programu festivalu němých filmů v Pordenone, ale film se především vrátil do Brazílie, kde byl natočen. Projekce v São Paulu i všude jinde vzbudily velkou pozornost nejen kvůli filmu samotnému, ale rovněž kvůli vysoké kvalitě konzervátorské péče. Mezinárodní filmový festival v Pordenone zařadil do svého programu celkem sedm filmů ze sbírky NFA: *Hell Bent* (1918, režie John Ford), *Blue Streak McCoy* (1920, režie Reeves Eason), *The Fox* (1921, režie Robert Thorny), *La Course des sergents de ville* (1907, režie Ferdinand Zecca), *Rudi na záletech* (1911, režie Emil Artur Longen), *Circe, the Enchantress* (1924, režie Robert Z. Leonard) a *Amazonas, maior rio do mondo* (1918, režie Silvino Santos).

VII. 3. Licencování československých a českých filmů

V roce 2023 uvedly domácí televizní stanice (Free TV) celkem 377 filmů, z toho 105 přímo ve správě NFA a 272 filmů patřících Státnímu fondu kinematografie. V celkovém součtu tedy o něco méně než v roce předchozím (v roce 2022 celkem 410 titulů, z toho 124 přímo ve správě NFA). Slovenské televize uvedly celkem 59 filmů.

Do kin bylo v roce 2023 uvedeno šest filmů v obnovené premiéře. Celkem proběhlo 473 projekcí těchto snímků, které navštívilo 14 593 diváků. Průměrná návštěvnost jednoho představení byla 31 diváků (v roce 2022 to bylo celkem deset filmů, 716 projekcí, 22 887 diváků, průměrná návštěvnost 33 diváků). Divácky nejúspěšnější filmy roku 2023 byli *Tři oříšky pro Popelku* (1973, režie Václav Vorlíček), *Ať žijí duchové* (1976-77, režie Oldřich Lipský), *S čerty nejsou žerty* (1984, režie Hynek Bočan) a *Kouř* (1990, režie Tomáš Vorel).

Z letošních festivalových premiér pouze Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary uvedl digitálně restaurovanou verzi filmu *Každý den odvahu* (1964, režie Evald Schorm). Na festivalu byl rovněž uveden snímek *Kulový blesk* (1978, režie Ladislav Smoljak – Zdeněk Podskalský) jako pocta k ocenění herečky Daniely Kolářové. Letní filmová škola v Uherském Hradišti uvedla velký počet filmů v programových sekcích: *Němý film s živou hudbou*, *Kdo, když ne... Jan Procházka*. Na Mezinárodním filmovém festivalu dokumentárních filmů Ji.hlava reprezentovaly sbírku NFA tři programové sekce: *Průhledná bytost: Václav Táborský*, *Československý filmový fejeton*, *Český rozhlas slaví 100 let*.

NFA byl zastoupen i na dalších tuzemských festivalech: Zlín Film Festival, Anifilm, PAF Olomouc, Finále Plzeň, Noir Film Festival, Nezlomní a obětovaní, Luhovaný Vincent, Unijazz Boskovice či Šrámkova Sobotka.

Mezinárodní festivalový rok zahájila v italském Terstu rozsáhlá programová sekce věnovaná československým filmům. Uvedeno bylo celkem šest filmů celovečerních a deset krátkometrážních. Hong Kong International Film Festival uvedl retrospektivu Jiřího Menzela v rámci cyklu CineFan, včetně nově digitalizovaných filmů *Slavnosti sněženek* (1983, režie Jiří Menzel) a *Vesničko má středisková* (1985, režie Jiří Menzel) - tuto událost provázela online přednáška Michala Breganta. V rámci festivalů Hippodrome Silent Film Festival, San Francisco Silent Film Festival a Silent Film Festival v Thajsku byl uveden film *Varhaník u sv. Víta* (1929, režie Martin Frič) s živým hudebním doprovodem.

Velký počet zahraničních projekcí a zápůjček probíhá každoročně v rámci Mezinárodní federace filmových archivů FIAF. Cyklus věnovaný Československé absurdní komedii uspořádal National Audiovisual Institute Helsinky v Kině Regina, velkou retrospektivu režiséra Zbyňka Brynycha uspořádal v listopadu vídeňský Filmarchiv Austria. Film *Sedmikrásky* (1965, režie Věra Chytilová) se dočkal uvedení mj. v Antverpách, Singapuru, Edinburghu, na Madeiře, v Amsterdamu, Helsinkách, ve Victorii (Austrálie) a Sydney, na Mezinárodním filmovém festivalu v Berlíně byly *Sedmikrásky* uvedeny v nesoutěžní sekci Retrospective.

Tuzemský trh „video on demand“ (VOD) se nadále dynamicky vyvíjí, filmy NFA na něm mají početné zastoupení a těší se rostoucí sledovaností. NFA pokračuje ve stabilní spolupráci s VOD platformami DAFilms, KVIFF.TV (dříve Aerovod), Prima+, O2 TV, Vodafone, VOYO a FAMU Films. Nová spolupráce vznikla s TV Minor, která se věnuje animovaným filmům nejen pro děti. Na mezinárodní úrovni poskytuje NFA filmy nově například na platformě Cultpix, největší zastoupení má NFA na Criterion Channel.

Nových vydání na nosičích BluRay či DVD se dočkalo hned několik filmů u britské společnosti Second Run, po dvou nových filmech vydaly americké značky Deaf Crocodile a Severin Films. V České republice vydala edici BluRay disků s filmy NFA společnost AQS.

VII. 4. Spolupráce NFA na výstavách

V roce 2023 přispěl NFA svými rešeršemi a materiály k řadě domácích i zahraničních výstav, z nichž zřejmě nejvýznamnější akcí byla *Multiple Realities: Experimental Art from the Eastern Bloc, 1960-80s* (USA, Minneapolis, Walker Art Center, 11. 11. 2023 – 10. 3. 2024). Výstava se dále přesouvá do Phoenix Art Museum (USA, Phoenix, 17. 4. – 29. 9. 2024) a do

Vancouver Art Gallery (Kanada, Vancouver, 2. 11. 2024 – 23. 3. 2025). Na tuto výstavu byly zapůjčeny filmy *Svazky* (1967, režie Jan Slávik a Ladislav Halada) a *Sedmikrásky* (1965, režie Věra Chytilová). Experimentální snímky umělce Jana Jedličky byly poskytnuty na jeho švýcarskou retrospektivní výstavu *Jan Jedlička – Retrospektive* (Kunsthaus Zug, 14. 1. – 16. 4. 2023). Pro pražskou výstavu *Na turné* (Národní muzeum v Praze - České muzeum hudby, 24. 11. 2023 – 31. 8. 2025) byly digitalizovány experimentální filmy Martina Klappera. Mezi další významné spolupráce a realizace patřila např. výstava *Protisvěty Ladislava Fukse* v Památníku národního písemnictví v Praze (Letohrádek Hvězda, 21. 6. – 31. 10. 2023), na níž se - kromě zápůjček fotografií i filmů - podílel NFA i prostřednictvím doprovodného programu v archívním kině Ponrepo.

V roce 2023 se NFA podílel i na následujících výstavách:

Ondřej Sekora – známý i neznámý, Galerie Villa Pellé, 28. 2. - 14. 5. 2023

Jánošík. Slovensko, Turčianska Štiavnička, 1. 3. - 31. 8. 2023

Masaryk v Domažlicích. Muzeum Chodska v Domažlicích, 7. 3. - 27. 6. 2023

Václav Žák – pábítel. Galerie Václava Chada ve Zlíně, 16. 3. - 19. 5. 2023

„Strejčku a tetičko, dejte taky vajíčko...“ Jihočeské muzeum v Českých Budějovicích, 17. 3. - 10. 4. 2023

Josef Mánes: Člověk – umělec – legenda. Národní galerie v Praze, 31. 3. - 16. 7. 2023

Jednotný elektročas. Národní technické muzeum v Praze, 4. 4. - 8. 10. 2023

Ekstase. SVĚTOVA 1, Praha, 5. 4. - 27. 5. 2023

Umenie Podkarpatskej Rusi. Slovensko, Stredoslovenská galéria, Banská Bystrica, 5. 4. - 11. 6. 2023

Zlaté časy. Umění doby fin de siècle ze sbírek Západočeské galerie v Plzni. Západočeská galerie v Plzni, 5. 4. - 3. 9. 2023

Telka slaví 70 let. Galerie České televize v Praze, 17. 4. 2023 – 17. 4. 2024

Po starých cestách aneb malířské toulky Kravařskem. Muzeum Novojičínska, Nový Jičín, 20. 4. - 30. 9. 2023

Emil Holub. Národní muzeum v Praze – Náprstkovo muzeum, 21. 4. 2023 - 31. 5. 2024

Na přelomu epoch. Sládečkovovo vlastivědné muzeum v Kladně, 21. 4. - 1. 10. 2024

Pošta vám dobře slouží. Poštovní muzeum Praha, 21. 4. - 15. 10. 2023

Musil mnoha tváří. Vyškov, Muzeum Vyškovska, 28. 4. 2023 – 29. 12. 2024

Loutkářství na Břežnicku. Galerie Ludvíka Kuby, Březnice, 4. 5. - 30. 9. 2023

Budoucnost Slovanské epopeje. Galerie kritiků v Praze, 23. 5. - 4. 6. 2023

Tichá hrdinství. Institut Paměti národa v Brně a Pardubicích, 29. 5. 2023 – 29. 5. 2025

Šílený hedvábník Zika a Lída Ascher. USA, The National Czech and Slovak Museum and Library in Cedar Rapids, 3. 6. - 8. 10. 2023

Story of Prague. AR muzeum v Praze, 19. 6. 2023 – 30. 6. 2024

Padesátá léta. Národní muzeum v Praze, 20. 6. 2023 - 31. 5. 2024

Rychlost a únik. Galerie G18, Zlín, 21. 6. - 31. 8. 2023

Václav Junek: Z Kladna až na konec světa. Sládečkovo vlastivědné muzeum v Kladně, 30. 6. 2023 – 7. 1. 2024

Barrandov Studio: 90 let od první klapky. Galerie umění Karlovy Vary, 1. 7. - 3. 9. 2023

Golem ve výtvarném umění. Muzeum Boskovicka, Boskovice, 6. 7. - 31. 10. 2023

Srdce a duše Valašska. Národní muzeum v přírodě – Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm, 28. 8. 2023 – 31. 12. 2025

Markéta Lazarová, balada z kraje boleslavského. Muzeum Mladoboleslavska, Mladá Boleslav, 2. 9. - 31. 12. 2023

Storočie tanečného športu. Slovensko, Bratislava, Slovenské olympijské a športové muzeum, 5. 9. - 20. 10. 2023

Lesem. Muzeum města Brna, 6. 9. 2023 – 30. 6. 2024

Praha zítra? Město a řeka. Praha, Centrum architektury a městského plánování, 21. 9. 2023 – 20. 3. 2024

Historie umělých vláken v Československu. Národní technické muzeum v Praze, 10. 10. 2023 – 5. 2. 2024

Plnou parou vpřed! Západočeská galerie v Plzni, 27. 10. 2023 – 4. 2. 2024

Sladké mámení. Regionální muzeum ve Vysokém Mýtě, 12. 11. 2023 – 15. 2. 2024

Zahraj si Pardubice. Východočeské muzeum v Pardubicích, 24. 11. 2023 – 8. 9. 2024

Kamil Lhoták. Poezie techniky. Muzeum a galerie v Prostějově, 30. 11. 2023 – 24. 1. 2024

V umění volnost. Muzeum hlavního města Prahy – Clam-Gallasův palác, 5. 12. 2023 – 20. 2. 2024

Třicet let od zániku Československa aneb milníky československých dějin. Muzeum Vyškovska, Vyškov, 19. 12. 2023 – 25. 2. 2024

NFA dále poskytl materiály pro jednoroční expozici Na FiLM: Národního filmového muzea v Praze, střednědobou expozici Hradu Švihov, dlouhodobou expozici Česká chaloupka v Botanickém ústavu AV ČR v Průhonickém parku, dlouhodobou expozici galerie EPO1 v Trutnově – Poříčí a dlouhodobou expozici v pobočce Národního zemědělského muzea v Ostravě. Dále i pro stálé expozice Muzea východních Čech v Hradci Králové, Státního zámku Telč, návštěvnického centra Krkonošského národního parku ve Vrchlabí a Muzea Bakovska v Bakově nad Jizerou.

VIII. Online aktivity NFA

Ke svému osmdesátému výročí NFA připravil [zcela novou podobu svých webových stránek](#). Nové webové stránky jsou plně responzivní a přístupné ze všech mobilních zařízení.

Součástí stránek je též prezentace [vybraných osmi sbírkových předmětů](#), které dokládají pestrost a rozmanitost sbírky, kterou NFA spravuje a zpřístupňuje a zároveň symbolicky připomínají osmdesáté výročí založení archivu. Z adresy www.nfa.cz se kdokoli snadno dostane na všechny další weby, které Národní filmový archiv spravuje: zpetvkinech.cz, arl.nfa.cz, library.nfa.cz, <https://sifry.nfa.cz/>, laterna-research.cz, filmovyprehled.cz, www.mediadeskcz.eu, iluminace.cz, <https://videoarchiv-nfa.cz/>, <https://www.eshop.nfa.cz/>

V online prostoru zpřístupňoval Národní filmový archiv až do poloviny roku 2023 několik stovek filmů ze své sbírky na YouTube kanálu nazvaném Česká filmová klasika.

Provozovatel tohoto kanálu však nedokázal dostát obchodním podmínkám, a tak v červenci 2023 došlo k ukončení spolupráce s tímto subjektem a filmy NFA byly z tohoto kanálu odstraněny. NFA začal neprodleně připravovat nový YouTube kanál, který ponese název Filmová klasika, a který bude přinášet další benefity dramaturgické i ekonomické. Měl by být zprovozněn v prvním čtvrtletí roku 2024.

NFA je aktivní na sociálních sítích, které reflektují dění související s NFA a obory jeho činnosti. Počet odběratelů se každoročně zvyšuje a komunity se rozšiřují. Facebook je nejvhodnějším nástrojem pro propagaci událostí, na Instagramu se NFA zaměřuje spíše na sdílení vizuálně zajímavých informací, LinkedIn slouží k propagaci personálních a profesních

témat a budování employer branding. YouTube využívá NFA zejména pro informování o digitalizaci a digitálním restaurování filmů, zveřejňuje zde filmové trailery a krátká videa.

NFA aktuálně spravuje tyto sociální sítě:

Facebook: [Národní filmový archiv](#), [Ponrepo](#), [Ponrepo dětem](#), [Filmový přehled](#), [Illuminace](#),
[Laterna magika](#), [Kreativní Evropa](#)

Instagram: [Národní filmový archiv](#), [Ponrepo](#), [Kreativní Evropa](#)

LinkedIn: [Národní filmový archiv](#)

Twitter: [Filmový přehled](#)

YouTube: [Národní filmový archiv](#)

Portál [Filmový přehled](#) tvoří několik částí – databáze české kinematografie (filmy, osobnosti, instituce), magazín Revue Filmového přehledu a dvě přehledové sekce – Film v kině a Film online – shrnující informace o uvádění filmů ze sbírky NFA v kinech a online. Významná je sekce Kontexty, ve které NFA představuje české a československé filmy v širších souvislostech propojením textů, videí a obrazových materiálů především ze své sbírky. Úvodní článek vždy seznamuje s okolnostmi vzniku a uvádění filmu, na dobové ohlasy odkazuje výběr z recenzí, reklamní materiály odrážejí produkční a distribuční strategie filmových společností. Textové a obrazové části doplňují video ukázky a rozhovory.

V průběhu roku 2023 byla databáze české kinematografie doplněna především údaji o nových českých filmech v kinodistribuci a o vybraných osobnostech (profily tvůrců). V rubrice Revue byly publikovány články o české filmové kultuře a aktivitách NFA. Obsah Revue byl rozvržen do několika stálých rubrik: Filmy, Profily, Fokus, Události, Rozhovory, Ad fontes, Blog a Video. Pro uživatele, kteří nechtou česky, jsou na webu filmovyprehled.cz k dispozici anglické stránky.

V průběhu roku 2023 bylo v Revue zveřejněno sedmdesát devět původních příspěvků, psaných redaktory a stále se rozšiřujícím okruhem spolupracovníků. Součástí portálu je i pravidelně doplňované kalendárium událostí. Za rok 2023 navštívilo Filmový přehled okolo sedmi set tisíc uživatelů.

IX. Výzkumné projekty a odborné aktivity NFA

IX. 1. Výzkumné projekty NFA

Od roku 2018 působí v NFA jako poradní orgán Vědecká rada, která se řídí samostatnou interní Směrnicí č. 30: podílí se na tvorbě koncepce, rozvoji a koordinaci výzkumu, vzniku koncepčních dokumentů, vyjadřuje se k výzkumným projektům NFA.

V roce 2023 působila Vědecká rada ve složení: Zuzana Bauerová (NFA), Ladislav Cubr (NFA), Lucie Česálková (NFA), Eliška Děcká (NFA), Petr Hasan (NFA), Pavla Janásková (NFA), Ivan Klimeš (NFA), Matěj Strnad (NFA), Linda Šplíchalová (NFA), Adéla Gjuričová (Ústav pro soudobé dějiny Akademie věd ČR, v.v.i.), Jan Klípa (Ústav dějin umění Akademie věd ČR, v.v.i.), Tomáš Pavlíček (Literární archiv Památníku národního písemnictví), Kateřina Svatoňová, (Katedra filmových studií Univerzity Karlovy). Jednání byla věnována aktualizaci Směrnice o Vědecké radě NFA, prezentaci nového webu Iluminace v režimu „open access“, novému projektu „Komplexní řešení péče o kulturní dědictví v oblasti herních aplikací“ (NAKI III) a náplni další pětiletky Dlouhodobé koncepce rozvoje výzkumné organizace (DKRVO) na roky 2024-2025.

Digitální výzkumná infrastruktura pro jazykové technologie, umění a humanitní vědy (LINDAT/CLARIAH-CZ)

identifikační kód projektu: [LM2023062](#)

grantový projekt realizovaný rámci programu LM – Projekty velkých výzkumných infrastruktur, navazuje na projekt LM 2018101 (realizován v letech 2018-2022)

poskytovatelem je Ministerstvo školství, mládeže a tělovýchovy ČR, program je financován z národních zdrojů

Cíle projektu:

- udržování a obsahové obohacování výzkumné infrastruktury LINDAT/CLARIAH-CZ, která shromažďuje, zpracovává, anotuje (manuálně i automaticky) a uchovává jazyková, multimediální a jiná data související s českým jazykovým prostředím
- posílit a rozšířit výzkum obohacený o digitální zdroje a nástroje
- podpořit výuku digitálních humanitních věd napříč tradičními humanitními obory

Provozovatelem centrálního repozitáře LINDAT je Ústav formální a aplikované lingvistiky Matematicko – fyzikální fakulty Univerzity Karlovy v Praze, partnerské konsorcium tvoří 17

subjektů.

V roce 2023 dodal NFA do repozitáře dvě kolekce digitalizovaných nonfikčních filmů:

Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě – kolekci tvoří 45 šotů Českého zvukového týdeníku Aktualita; kolekce mapuje činnost této mládežnické organizace, která působila na území Protektorátu Čechy a Morava v letech 1942-1945, aby formovala českou mládež v intencích nacionálně socialistických idejí; především se jedná o snímky zachycující výstavbu a utváření struktury této organizace a šoty seznamující diváky s činností organizace - různorodé aktivity sportovní, kulturně-osvětové a propagandistické.

Národní divadlo v průběhu dějin - kolekci tvoří 35 zpravodajských šotů, které reflektují události spojené s touto institucí během první poloviny 20. století; založení této nejvýznamnější české divadelní scény představovalo ve své době projev kulturní a politické emancipace národa, postupem času se stala nejen symbolem národní identity, ale i součástí evropského kulturního prostoru.

Komplexní řešení péče o kulturní dědictví v oblasti herních aplikací (NAKI III)

identifikační kód projektu: [DH23P03OVV047](#)

Projekt řešený v rámci Programu na podporu aplikovaného výzkumu v oblasti národní a kulturní identity na léta 2023 – 2030 (NAKI III).

Řešitelé projektu: Národní filmový archiv, Filmová a televizní fakulta akademie múzických umění v Praze, České vysoké učení technické v Praze, období řešení: 1. 3. 2023 – 31. 12. 2027.

Cílem projektu je navrhnout, zavést, ověřit a popsat postupy ochrany kulturního dědictví v podobě herních aplikací a vytvořit pro ně odpovídající technické nástroje zohledňující potřeby paměťových institucí.

Výsledkem projektu má být vytvoření metodiky správy a popisu digitálních her a vytvoření virtuálních prostředí (Multisystémová akviziční stanice, Emulační a prezentační centrum) které paměťovým institucím umožní vhodným způsobem dokumentovat a uchovávat jak staré, tak i nově vytvořené herní aplikace, které vzniknou v rámci již existujících studijních oborů, nebo v budoucnu například získají státní podporu; plánovány jsou rovněž dvě odborné konference a kolektivní monografie.

V prvních devíti měsících projektu započala práce na prvním výsledku projektu - Multisystémové akviziční stanici; ve spolupráci s Filmovou a televizní fakultou Akademie

múžických umění v Praze vznikl vzorek herních titulů, byly zmapovány legislativní problémy archivace herních aplikací a navázány vztahy s Českou vývojářskou asociací a projektem VisionGame.

Historie českého filmu pro děti 1945–1992

Projekt byl podpořen Státním fondem kinematografie, řešitelem projektu byl Lukáš Skupa.

Cíl výzkumného projektu: při využití rozmanitých typů pramenů zpracovat historii českého filmu pro děti od roku 1945, kdy byly položeny základy pro soustavnější rozvoj žánru, do roku 1992, kdy končí státní filmový monopol; v českém prostředí jde zároveň o první novodobý žánrový výzkum v plánovaném pojetí a rozsahu.

Výzkum byl zaměřen na komplexní zmapování žánru, kterému se kromě několika dílčích studií nebo popularizačních publikací nedostalo dosud seriózní reflexe; a to i přesto, že byl ve své době stěžejním prvkem české filmové tvorby a dlouhodobě patřil k nejúspěšnějším položkám reprezentujícím českou kinematografii v zahraničí.

Výsledkem základního výzkumu je odborná studie *Která bude ta pravá? Počátky žánru pohádky v českém animovaném filmu po roce 1948*. *Iluminace* 32, 2020, č. 4, s. 9–26. ISSN 0862-397X

Finálním výstupem projektu, který byl v dubnu 2023 odevzdán Státnímu fondu kinematografie, je rukopis odborné publikace věnované historii českého filmu pro děti v letech 1945-1992; rukopis bude rozšířen o další kapitoly a vydán NFA v roce 2025.

Filmový formát 9,5 mm a rozvoj amatérského a rodinného filmování na území dnešní České republiky (1922-1960)

Projekt je podpořen Státním fondem kinematografie, hlavním řešitelem projektu je Jiří Horníček.

Cílem projektu je kritické zpracování historie českého amatérského a rodinného filmu, a to části, která je svázána s existencí filmového formátu 9,5 mm, od jehož zavedení do amatérské filmařské praxe francouzskou firmou Pathé uplynulo v roce 2022 100 let.

V roce 2023 byla provedena detailní technická kontrola filmových materiálů s podrobnou fotodokumentací, jejich digitalizace a revize katalogizačních zápisů již uložených filmů; kontinuálně probíhaly rešerše písemných pramenů v tuzemských archivech; v rámci Dne rodinných filmů/Home Movie Day dne 15. 10. 2023 archivní kino Ponrepo promítlo výběr z

dosud zpracovaných titulů, kterému předcházely dvě přednášky věnované technickým aspektům formátu a historii jeho uvedení na meziválečný československý trh.

Kina ve Východočeském kraji 1960–1990

Projekt je podpořen Státním fondem kinematografie, hlavní řešitelkou projektu je Marie Barešová.

Cílem projektu je zmapovat organizaci a strukturu sítě kin v bývalém Východočeském kraji v letech 1960–1990, kdy byla místa promítání ve správě místních a městských národních výborů a podléhala dohledu okresních národních výborů, správám kin a krajským filmovým podnikům.

Jádro projektu tvoří historický výzkum velkého korpusu především archivních, částečně pak sekundárních zdrojů; písemné materiály budou systematicky zpracovány prostřednictvím historicko-srovnávací metody se zaměřením na analýzu organizace a struktury rozsáhlé soustavy míst promítání; důležitou součástí výzkumu bude také využití orálně-historických rozhovorů s bývalými zaměstnanci kin.

Výsledkem projektu budou dvě publikované odborné stati a geodatabáze publikovaná do podoby webového mapového serveru s využitím platformy ArcGIS Online; webový mapový server bude doplněn o uživatelské rozhraní nabízející multikontextové vyhledávání a atributové selekce.

V roce 2023 proběhl výzkum archivních souborů uložených v NFA, Státním okresním archivu v Náchodě, Státním okresním archivu v Pardubicích a Státním okresním archivu v Ústí nad Orlicí, dále bylo pořizeno osm orálně historických rozhovorů s pamětníky.

IX. 2. Ediční činnost NFA

Ediční činnost je součástí odborné agendy oddělení podpory výzkumu. Jako poradní orgán zřizuje NFA svou Ediční radu, jejíž složení v roce 2023 bylo: Jiří Anger, Lucie Česálková, Jolana Danková, Eliška Děcká, Dagmar Dobiášová, Jan Heller (Nakladatelství Akademie múzických umění v Praze), Ivan Klimeš, Jan Kolář, Jan Křipač, Jana Lohrová, Juraj Machálek, Katarína Skálová, Pavel Skopal (Ústav filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně), Matěj Strnad, Linda Šplíchalová.

Vydané publikace:

Anger, Jiří (ed.): **Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů**. Praha, Národní filmový archiv, 2023, 528 s., ISBN 978-80-7004-202-1

Kolektivní monografie založená na dlouholetém výzkumu a prezentaci "prvních českých filmů" Jana Kříženeckého z let 1898 - 1911. Digitalizace původních nitratných kopií a negativů průkopnické snímky nejen zpřístupnila, ale rovněž otevřela mnohé otázky vztahující se k jejich minulosti i budoucnosti. Publikace se zabývá mimo jiné proměnlivou materiální podobou filmů, jejich oběhem napříč epochami a kontexty či možnostmi, jak nově vzniklé digitální artefakty vystavovat či využít pro praktický výzkum.

Bláhová, Jindřiška (ed.): **Proplétání světů. Mezinárodní filmový festival Karlovy Vary v období studené války**. Praha: Národní filmový archiv 2023, 523 s., ISBN 978-80-7004-201-4

Kolektivní monografie věnovaná dějinám Mezinárodního filmového festivalu Karlovy Vary před rokem 1989, která prostřednictvím přístupů z institucionálních, (geo)politických, kulturních a ekonomických dějin, recepčních studií, star studies či dějin každodennosti kriticky reviduje dosavadní zaběhlou představu o festivalu jako periferní a politicky zkorumpované akci. Festival je představen jako plnohodnotná součást festivalové scény druhé poloviny dvacátého století na obou stranách železné opony, publikace rovněž přispívá k pochopení kulturní dimenze globálního socialismu.

Mazanec, Martin – Poláková, Sylva: **Mapování pohyblivého obrazu. Média, aktéři a místa v českém prostředí**. Praha: Národní filmový archiv 2023, 311 s., ISBN 978-80-7004-199-4

Kolektivní monografie, obsahující jedenáct detailních studií, je věnována historii a kontextualizaci doposud marginalizovaného pohyblivého obrazu na pomezí uměleckého provozu a kinematografie. Mapování pohyblivého obrazu není jednoznačně chronologické, naopak se mnohdy překrývá a zohledňuje tak vrstevnatost prolínání filmu, videa a dalších disciplín. Publikace zahrnuje bohatou obrazovou vrstvou i QR odkazy na jednotlivá videa a doplňuje tak české dějiny umění o chybějící kapitolu reflektující pohyblivý obraz.

Mazanec, Martin – Poláková, Sylva (eds.): **Mapping the Moving Image. Media, Agents, and Sites in the Czech Context**. Praha: Národní filmový archiv 2023, 332 s., ISBN 978-80-7004-200-7

Anglická verze knihy *Mapování pohyblivého obrazu. Média, aktéři a místa v českém prostředí*.

Illuminace, časopis pro teorii, historii a estetiku filmu (vychází od roku 1989, v letech 1989 – 1992 půlročně, 1993 – 2021 čtvrtletně, od roku 2022 vychází 3x ročně). ISSN: 0862-397X

Illuminace 3/2022: Praha: Národní filmový archiv 2023. ISSN: 0862-397X, 248 s.

Illuminace 1/2023: *Pandemic Television. Television Industries in the Midst of COVID-19*.

Praha: Národní filmový archiv 2023. ISSN: 0862-397X, 136 s.

Illuminace 2/2023: *(Eco) Traumatic Landscapes in Contemporary Audiovisual Culture*. Praha:

Národní filmový archiv 2023. ISSN: 0862-397X, 148 s.

Ponrepo – programové brožury archivního kina NFA: čtyři dvouměsíčních čísla, jedno tříměsíční číslo

[Revue Filmového přehledu](#) ISSN 2464-6229. Internetový časopis přinášející denně informace o české kinematografii.

[Mezi traumatem a budováním](#) - kritická edice kolekce zpravodajských filmů z let 1946–1956 zpřístupněná online na portálu Filmový přehled v rubrice Kontexty.

IX. 3. Publikační a konferenční aktivity pracovníků NFA

Jiří Anger

- Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv 2023. ISBN 978-80-7004-202-1
- Anger, Jiří – Babarovská, Sandra (eds.): *Myslet filmem / Thinking Through Film*. Praha: Galerie hlavního města Prahy 2023, 188 s. ISBN 978-80-7010-194-0
- Úvod: Digitální návrat k nejranějším českým snímkům. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv, 2023, s. 22–37. ISBN 978-80-7004-202-1
- Estetika praskliny: Filmy Jana Kříženeckého na pomezí figurativna a materiálna. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv, s. 40–75. ISBN 978-80-7004-202-1

- První políčka českého filmu: Videografický přístup k raným kinematografickým artefaktům. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 212–235. ISBN 978-80-7004-202-1
- Druhý život montáže v (post)digitální realitě / The Second Life of Montage in the (Post)Digital Reality. In: Anger, Jiří – Baborovská, Sandra (eds.): *Myslet filmem / Thinking Through Film*. Praha: Galerie hlavního města Prahy 2023, s. 117–137. ISBN 978-80-7010-194-0
- *Cycles of Labour: In the Metaverse, We Will Be Housewives*. NECSUS European Journal of Media Studies 12, 2023, č. 2, ISSN 2213-0217, audiovizuální esej a text (ve spolupráci s V. Hanákovou a M. Tremčinským), publikováno online zde: <https://necsus-ejms.org/cycles-of-labour-in-the-metaverse-we-will-be-housewives/>
- *Screen Stars Dictionary: Natalia Oreiro*. Tecmerin: Revista de Ensayos Audiovisuales 6, č. 11, 2023, ISSN 2659-4269, audiovizuální esej (ve spolupráci s V. Hanákovou), dostupné online zde: <https://tecmerin.uc3m.es/project/screen-stars-dictionary/?lang=en>
- *Nunca levamos a desconstrução suficientemente a sério (sobre afetos, formalismo, e teoria do cinema): Uma entrevista com Eugénie Brinkema*. Rebeca: Revista Brasileira de Estudos de Cinema e Audiovisual 12, 2023, č. 1., s. 1–28. [přeložil Júlio Bezzer z původního anglického textu publikovaného v *Iluminaci* 31, 2019, č. 1]
- *Decolonising the Eastern European Past and Memory Through the Lens of Audio-Visual Archives*. Příspěvek na mezinárodní konferenci “Distant Journey through the Desktop: The Ethics of Approaching Holocaust Footage in the Online Space,” Estonsko, Tallinn University, 17.–18. 11. 2023
- *DIY or DIE: A Journey of Two Amateurs through the Depths of Digital Archives*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „IN THE WORKS. Makings and Unmakings of the Video Essay“, Švýcarsko, Luzern, Lucerne School of Art and Design, 2.–4. 11. 2023 (ve spolupráci s V. Hanákovou)
- *Quarantine the Past: Anti-Nostalgic Use of Archival Footage in Woodstock '99 Documentaries on Streaming Platforms*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „Visible Evidence XXIX“, Itálie, University of Udine, 6.–9. 9. 2023
- *Traumatic Memories on the Desktop: Videographic Examination of Holocaust Footage*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „IAMHIST2023 Conference: FUTURE [of] ARCHIVES“, Kanada, Université du Québec à Montréal, 20.–22. 6. 2023

- *Videographic Holocaust: The Ethics of Approaching Traumatic Archival Footage.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „The NECS 2023 Conference“, Norsko, University of Oslo, 13.–17. 6. 2023

Marie Barešová

- *Relativní mezníky? Kina před a po roce 1989.* Příspěvek na „8. mezinárodní konferenci Czech Oral History Association“, Slovensko, Bratislava, 9. 2. 2023
- *Jinak nic nebylo“. Pluralita funkcí kina v Československu v letech 1957–1990.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „Češi, Slováci a Ukrajinci v historických a kulturních zlomech k 30. výročí vyhlášení samostatnosti České a Slovenské republiky“, Praha, 13. 5. 2023
- *My greatest joy was a sold-out movie theatre. Cinema employees in socialist Czechoslovakia 1960–1990.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „Oral History in a Digital and Audiovisual World“, Brazílie, Rio de Janeiro, 26. 7. 2023
- *Relative milestones? Cinemas before and after 1989* In: Hlaváček, Jiří - Vrzgulová, Monika (eds.): *The Divided, Yet Together: Borders in Oral History Perspective: 8th International Conference of the Czech Oral History Association. Book of abstracts.* Bratislava : Institute of Ethnology and Social Anthropology SAS in cooperation with Czech Oral History Association, s. 5-7. ISBN 978-80-974434-2-9
- *Zpracování orálně historických rozhovorů v novém katalogizačním systému Národního filmového archivu.* ProInflow, 2023, ISSN 1804-2406, (ve spolupráci s L. Cubrem), publikováno online: <https://journals.phil.muni.cz/proinflow/article/view/36915>

Barbora Bokšťeflová

- *Poučení ze stavby filmového depozitáře.* Příspěvek na „Celodenním setkání Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti: Zkušenosti se stavby archivních budov, adaptací prostor a stěhování archivů od roku 2010“, Praha, archivní kino Ponrepo, 12. 4. 2023 (ve spolupráci s A. Mohaplovou)

Ladislav Cubr

- *Zpracování orálně historických rozhovorů v novém katalogizačním systému Národního filmového archivu.* ProInflow, 2023, ISSN 1804-2406, (ve spolupráci s M.

Barešovou), publikováno online:

<https://journals.phil.muni.cz/proinflow/article/view/36915>

- *Metadata Specification for NFA's New Cataloguing System. „So Much More Than Non-Film: Cataloguing Film-Related Materials“.* Příspěvek na „FIAF Cataloguing and Documentation Commission Workshop“, Švédsko, Stockholm, Svenska Filminstitutet, 23. - 25. 5. 2023
- *FILMODEL - Preparation for NFA's new cataloguing system.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „No Time to Wait 7“, Praha, archivní kino Ponrepo, 8. - 10. 11. 2023

Lucie Česálková

- Směšný průkopník. Druhý život Jana Kříženeckého. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů.* Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 164–181. ISBN 978-80-7004-202-1
- A Documentarian Between Genres. Jiří Weiss - A Crossover Auteur at Barrandov. In Herzogenrath, Bernd (ed.): *The Barrandov Studios. A Central European Hollywood.* Amsterdam: Amsterdam University Press 2023, 219–250. ISBN 978-94-6298-945-0
- Hydropower for a Sealess Nation. Representation of Water Energy in Czech Visual Culture. In: Hediger, Vinzenz – Hoof, Florian – Zimmermann, Yvonne – Scott, Anthony (eds.): *Films That Work Harder. The Circulation of Industrial Film.* Amsterdam: Amsterdam University Press 2023, 203–225. ISBN 978-94-6298-653
- *Illuminace.* Online prezentace v rámci panelu “Dialogue on East-European Film Journals” na mezinárodní konferenci „Patterns of Miscommunication“, Rumunsko, Bukurešť, 29. 9. 2023
- *Living Water, Dead Rivers. Imagination of Water in Czech Documentary Film, 1950s–1980s.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „Hydro-poetics: an Ecocritical Perspective on Eastern European Arts (1960s–1960s)“, Německo, Humboldt Universität zu Berlin, 5.–8. 10. 2023

Jakub Egermajer

- *Cesty za Cestou do pravěku.* Illuminace 35, 2023, č. 2. s. 119-124. ISSN 0862-397X

Tomáš Hála

- *Kouzelný cirkus jako celovečerní narativně koncipovaná inscenace Laterny magiky v letech 1977 – 2022.* Slovenské divadlo 71, 2023, č. 4, s. 386-404. ISSN 0037-699X

Petr Hasan

- *Filmová cenzurní praxe římskokatolické církve: Konkrétní podoby pochopení a uchopení moderního média v prostředí českých katolíků první poloviny 20. století.* In: Kober, Jan (ed.): *Republika ve změnách a trvání.* Praha: Academia 2022, s. 183-227, ISBN 978-80-200-3370-3

Terezie Hlaváčková

- *Archivace nestandardních synchronizovaných filmových materiálů.* Příspěvek na „XVIII. semináři restaurátorů a historiků“, Broumov, 25. - 27. 4. 2023 (ve spolupráci s M. Mertovou)
- *Elektrina ve službách venkova.* Příspěvek na konferenci „Politika – zájmy – energetika. Energetické krize, bezpečnost a společnost ve střední Evropě 20. století“, Praha, 14.- 15. 9. 2023 (ve spolupráci s A. Šlengerovou)
- *Rozhlasová technika ve filmech Národního filmového archivu.* Příspěvek na konferenci „Sto let rozhlasu, sto let zvuku“, Praha, 2. 11. 2023 (ve spolupráci s A. Šlengerovou)
- *Králíci ve vysoké trávě jako obraz proticírkevní tendence v období po banskobystrické konferenci.* Příspěvek na konferenci „Film a dějiny: Hrozba – obraz nepřítele“, Praha, 5. 12. 2023

Jiří Horníček

- *From the Uniqueness to the Marginality. Gauge 9.5mm in Czechoslovakia (1925-1954).* Prezentace na mezinárodní konferenci „Inedits European Meeting“, Monaco, Monaco, 1. 12. 2023

Daria Chernyak

- *Tagging the overscanned digitized analog film with film type and edge marks*

metadata. Příspěvek na mezinárodní konferenci „No Time To Wait 7“, Praha, archivní kino Ponrepo. 8.-10. 11. 2023 (ve spolupráci se Z. Rynešem)

Pavel Jelen

- *Klíčové aspekty pohybu filmových materiálů mezi chladným archivním deponiářem a odbornými pracovišti*. Fórum pro restaurátory a konzervátory 13, 2023, č. 1, s. 3-11. ISSN 1805-050

Milan Klepik

- *Bez Patalase. Rozhovor s Ulrichem Gregorem a Erikou Gregorovou*. Film a doba 69, 2023, č. 2, s. 62-67. ISSN 0015-1068
- *(Ne)zrazené testamenty (z karlovarského deníčku 2023)*. Film a doba 69, 2023, č. 3, s. 16-17. ISSN 0015-1068

Ivan Klimeš

- *Les Ombres cinématographiques de la Prague juive*. Revue A littérature-action, č. 15: Prague „Capitale magique,“ Limoges: 2022, s. 20-25. ISBN : 978-2-494652-03-3

Michal Klodner

- *Ecosystems and artistic research in forming digital curatorial infrastructures*. In: Horáková, Jana – Kupková, Marika – Szücssová, Monika (eds.): *The Black Box Book. Archives and Curatorship in the Age of Transformation of Art Institutions*. Brno: Masaryk University Press 2022 (fakticky vyšlo 2023), s. 230-258. ISBN 978-80-280-0225-1

Jan Kremer

- *Czech Historical Culture and Ludic Medievalism*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „The 5th Biennial Conference of Medieval Central Europe Research Network“, Slovensko, Univerzita Komenského v Bratislave, 27. - 29. 4. 2023
- *Playing Religion and Spirituality in Kingdom Come: Deliverance*. Online příspěvek na mezinárodní konferenci „Medievalism on Screen III“, Rakousko, Vídeň, Central European University, 13. - 15. 5. 2023

Adéla Kudla

- *Aiming for P2P approach in memory institutions: Public participation on archiving and preservation.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „No Time To Wait 7“, Praha, archivní kino Ponrepo. 8.-10. 11. 2023

Jonáš Kucharský

- *DNA of Czech film sound – reconstructing the lost archive of foley sound.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „Music and Moving Image conference XX“, USA, New York University, 26. - 28. 5. 2023
- *Magnetické zvukové nosiče v Národním filmovém archivu.* Příspěvek na konferenci „Archivy, knihovny, muzea v digitálním světě 2023“, Praha, 29. - 30. 11. 2023

Jaroslav Lopour

- *Kámen – Číslo – Satan. K identifikaci filmů Jana Kříženeckého.* In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů.* Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 236–259. ISBN 978-80-7004-202-1

Iwona Łyko

- *Motiv svatby ve filmech W. Smarzowského.* Příspěvek na mezinárodní konferenci „Média-Dějiny-Společnost: Obraz národních dějin v polské a české kinematografii“, Praha, 17.-18. 10. 2023
- *Motiv svatby ve filmech W. Smarzowského.* In: Horsáková, Monika (ed): *Média – Dějiny – Společnost : Obraz národních dějin v české a polské kinematografii.* Opava: Slezská univerzita v Opavě 2023, s.79-87. ISBN 978-80-7510-579-0
- *Droga do kwadratu.* In: Katalog zdjęć Marcina Ochońskiego. Kraków: Grupa Press Art 2023, s.2-3. ISBN 978-83-946821-5-6

Luboš Marek

- *Užhorodské kinosály jako místo pro sledování filmů na Podkarpatské Rusi.* In: Kober, Jan (ed.): *Republika ve změnách a trvání.* Praha: Academia 2022, s. 229-252, ISBN 978-80-200-3370-3

- Krize a stát ve světle filmových pramenů. In: Hubený, David – Šepták, Miroslav – Voráček, Emil: *Paginae historiae 31/1, Krize a stát na příkladu Československa v meziválečném období*. Praha: Národní archiv 2023, s. 281-299, ISSN 1211-9768
- Vybrané archivní prameny k Podkarpatské Rusi v Národním filmovém archivu. In: Hubený, David (ed.): *Čtvrtstoletí spolu. Československo a Podkarpatská Rus*. Praha: Národní archiv 2023, s.189-200, ISBN 978-80-7469-108-9
- *Kinosály na Podkarpatské Rusi v letech první republiky. Filmové podnikání ve městě Berehovo*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „Češi, Slováci a Ukrajinci v historických a kulturních zlomech k 30. výročí vyhlášení samostatnosti České a Slovenské republiky“, Praha, 11. 5. - 13.5.2023
- *Šetření elektrické energie ve světle filmových pramenů (1920–1975)*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „Politika – zájmy – energetika. Energetické krize, bezpečnost a společnost ve střední Evropě 20. století“, Praha, 14. - 15. 9. 2023

Martin Mazanec

- Mazanec, Martin – Poláková, Sylva (eds.): *Mapování pohyblivého obrazu. Média, aktéři a místa v českém prostředí*. Praha: Národní filmový archiv 2023, 311 s. ISBN 978-80-7004-199-4
- Mazanec, Martin – Poláková, Sylva (eds.): *Mapping the Moving Image. Media, Agents, and Sites in the Czech Context*. Praha: Národní filmový archiv 2023, 332 s. ISBN 978-80-7004-200-7

Michaela Mertová

- *Archivace nestandardních synchronizovaných filmových materiálů*. Příspěvek na „XVIII. semináři restaurátorů a historiků“, Broumov 25. - 27. 4. 2023 (ve spolupráci s T. Hlaváčkovou)

Anna Mohaplová

- *Poučení ze stavby filmového depozitáře*. Příspěvek na „Celodenním setkání Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti: Zkušenosti se stavby archivních budov, adaptací prostor a stěhování archivů od roku 2010“, Praha, archivní kino Ponrepo, 12. 4. 2023 (ve spolupráci s B. Bokšťeflovou)

Novotný Jiří

- *Kuratorium pro výchovu mládeže v Čechách a na Moravě*. Popis filmové kolekce pro projekt LINDAT: <https://lindat.mff.cuni.cz/repository/xmlui/handle/20.500.12801/7>
- *Propagace brannosti v obraze šotů týdeníku Aktualita v roce 1938*. Příspěvek na konferenci „Povinná vojenská služba, armáda a společnost v českých zemích“, Praha, 20.-21. 6. 2023

Sylva Poláková

- Mazanec, Martin – Poláková, Sylva (eds.): *Mapování pohyblivého obrazu. Média, aktéři a místa v českém prostředí*. Praha: Národní filmový archiv 2023, 311 s. ISBN 978-80-7004-199-4
- Mazanec, Martin – Poláková, Sylva (eds.): *Mapping the Moving Image. Media, Agents, and Sites in the Czech Context*. Praha: Národní filmový archiv 2023, 332 s. ISBN 978-80-7004-200-7
- Dystopie, eskapismus, intimita. In: *Klauzurní kniha FAMU 2022*. Praha: Nakladatelství Akademie múzických umění 2023, s. 73-79. ISBN 978-80-7331-646-4

Jeanne Pomeau

- Studie ve žluté: Hypotézy o přítomnosti zapomenutých barev v lumièrovských filmových pásech. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Křiženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 76-105. ISBN 978-80-7004-202-1

Jana Přikrylová

- *Restaurování nitrátových filmů fotochemickou metodou*. Příspěvek na „XVIII. Seminári restaurátorů a historiků“, Broumov 25. - 27. 4. 2023 (ve spolupráci s E. Urbanovou)

Zdeněk Ryneš

- *Tagging the overscanned digitized analog film with film type and edge marks metadata*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „No Time To Wait 7“, Praha, archivní kino Ponrepo. 8.-10. 11. 2023 (ve spolupráci s D. Chernyak)

Matěj Strnad

- *PACC's Session on Access to Collections*. Příspěvek na „8th FIAF Programming Winter School“, Francie, Paříž, Cinematheque Francaise, 7. 3. 2023
- *PACC workshop*. Vedení workshopu na „FIAF Congress 2023“, Mexico, Mexico City, 7. 3. 2023
- *Naturkatastrophen und Klimawandel in Filmarchiven*. Příspěvek na „Böhmerwaldseminar von Adalbert Stifter Verein“. Strakonice, 16. 9. 2023
- *Etika a zásady přístupu v Národním filmovém archivu*. Příspěvek na mezinárodní konferenci „Etika v dokumentárním filmu“, Jihlava, 26. 10. 2023

Alena Šlengerová

- „V oběhu a dialogu. Fotografie Jana Kříženeckého“. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 186-211. ISBN 978-80-7004-202-1
- *Elektrina ve službách venkova*. Příspěvek na konferenci „Politika – zájmy – energetika. Energetické krize, bezpečnost a společnost ve střední Evropě 20. století“, Praha, 14.- 15. 9. 2023 (ve spolupráci s T. Hlaváčkovou)
- *Rozhlasová technika ve filmech Národního filmového archivu*. Příspěvek na konferenci „Sto let rozhlasu, sto let zvuku“, Praha, 2. 11. 2023 (ve spolupráci s T. Hlaváčkovou)

Jan Trnka

- *Pedagogika scenáristiky a péče o filmové dědictví. Od prakticko-teoretického vědění ke sbírce scénářů Národního filmového archivu a její emulaci*. Kino-Ikon 26, 2022, č. 2, s. 27-45. ISSN 1335-1893
- Provenance filmových materiálů. Původ a životaběh negativů a kopií s kinematografickými díly Jana Kříženeckého. In: Anger, Jiří (ed.): *Digitální Kříženecký: Nový život prvních českých filmů*. Praha: Národní filmový archiv 2023, s. 108-142. ISBN 978-80-7004-202-1

Eva Urbanová

- *Restaurování nitrátových filmů fotochemickou metodou*. Příspěvek na „XVIII. Seminář restaurátorů a historiků“, Broumov 25. - 27. 4. 2023 (ve spolupráci s J. Přikrylovou)

Miroslav Zvelebil

- *Český duchovní film 60. let : Holubice*. *Getsemany* 34, 2023, č. 4, s. 92-105. ISSN 1210 485X
- *Český duchovní film 60. let II : Mučedníci lásky (1. část)*. *Getsemany* 34, 2023, č. 6, s. 157-163. ISSN 1210 485X
- *Český duchovní film 60. let II : Mučedníci lásky (2. část)*. *Getsemany* 34, 2023, č. 7-8, s. 199-205. ISSN 1210 485X

IX. 4. Pedagogické aktivity pracovníků NFA

Jiří Anger

- *Audiovisual Research of (Post)Digital Reality* (workshop pro studenty Katedry divadelních a filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Palackého v Olomouci, 17. 3., 24. 3., 31. 3., 14. 4. 2023).
- *The Audiovisual Essay and Videographic Film Studies* (workshop pro doktorandy Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, 21. 4. a 19. 5. 2023).

Marie Barešová

- *Poledne* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 5. 1. 2023).
- *Příprava a realizace rozhovorů v praxi; Katalogizační a archivní práce se zdroji oral history; Referáty studujících* (výukové moduly hostující pedagožky v rámci semináře *Orální historie: Teorie a praxe*, Katedra filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Teorie a praxe animovaného filmu* (kurz Ústavu filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně realizovaný v rámci filmového festivalu Anifilm, Liberec, 2.–7. 5. 2023).
- *História dos Cinemas na Tchecoslováquia / History of Cinemas in Czechoslovakia 1945–1990* (přednáška v rámci filmové přehlídky „Film de Semana de

Deslumbramentos Tchechos“, Brazílie, São Paulo, 19. 7. 2023).

- *Histórias de salas de cinema na República Tcheca e no Brasil: aproximações / Historie kinosálů v České republice a v Brazílii: styčné plochy* (jednorázová přednáška, Brazílie, Cinemateca do Museu de arte Moderna Rio de Janeiro, 25. 7. 2023).
- *FAMU Films History: Jugoslávští / zahraniční studenti na pražské FAMU do roku 1990* (jednorázová přednáška na Letní filmové škole v Uherském Hradišti, 2. 8. 2023).
- *Kníže Václav a Noční motýl* (lektorské úvody k projekcím, Praha, archivní kino Ponrepo, 7. 9. 2023).
- *Tři oříšky pro Popelku* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 26. 11. 2023).

Markéta Bártová

- *Promítání s NFA* (úvod a diskuze k filmovému pásmu na festivalu „Nezlomní a obětovaní“, Praha, Kino Atlas, 3. 11. 2023).
- *Romové jako objekt politické imaginace: „cikánská otázka“ ve filmu* (úvod a diskuze k filmovému pásmu, Praha, archivní kino Ponrepo, 27. 11. 2023).

Lucie Česálková

- *Dějiny české a slovenské kinematografie B* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Výzkum festivalového diváka I* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Pracovat bezpečně* (lektorský úvod a diskuze k pásmu filmů o bezpečnosti práce, Praha, archivní kino Ponrepo, 5. 9. 2023).
- *Czech Film History A* (přednáška pro studenty programu FAMU International na Filmové a televizní fakultě Akademie múzických umění v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).

- *Seminář filmové publicistiky* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Český dokumentární film* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Výzkum festivalového diváka II* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Aplikovaný výzkum* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).

Tereza Frodlová

- *Archivní prezervace a restaurování filmu* (přednáška pro studenty Ústavu filmu a audiovizuální kultury Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Identifikace, prezervace a restaurování filmových materiálů* (jednorázová přednáška na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze, 5. 4. 2023).
- *Film mezi uměním, technikou a materialitou* (jednorázová přednáška na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, 11. 4. 2023).
- *Filmový materiál, digitalizace a restaurování* (jednorázová přednáška pro studenty Ústavu pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, 13. 4. 2023).
- *Co znamená restaurovat film?* (jednorázová přednáška na Vysoké škole chemicko-technologické v Praze, 3. 5. 2023).
- *Filmový materiál* (jednorázová přednáška s projekcí pro žáky Základní školy v Jílovém u Prahy, Praha, archivní kino Ponrepo, 23. 5. 2023).

Tomáš Hála

- *Prověrka osudem* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 15. 2. 2023).
- *Dějiny sovětské kinematografie 50. a 60. let* (jednorázová přednáška pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických území v Praze, 5. 4. 2023).

- *I když nejsem vinen* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 5. 5. 2023).
- *Plumbum - nebezpečná hra* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 25. 5. 2023).
- *Začátek* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 28. 11. 2023).
- *Vassa* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 4. 12. 2023).

Petr Hasan

- *Archivní péče a zpracovávání neaudiovizuálních archiválií v Národním filmovém archivu* (jednorázová přednáška pro studenty Ústavu pomocných věd historických a archivnictví Filozofické fakulty Masarykovy Univerzity v Brně, 13. 4. 2023)

David Havas

- *Could Jean Cocteau had been a student of film school? Inspirations and influences of Bertrand Mandico* (workshop a projekce pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze za přítomnosti režiséra, Praha, archivní kino Ponrepo 3. a 5. dubna 2023).

Terezie Hlaváčková

- *Filmová kopie* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3. 2023, 16. 6. 2023, 5. – 6. 10. 2023).
- *Identifikace filmového materiálu* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3. 2023, 16. 6. 2023, 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s P. Korábovou).
- *Poškození filmové kopie* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3., 16. 6., 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s P. Korábovou).
- *Provádění slepek mokrou cestou* (praktický kurz ve střížně v rámci workshopu pro filmové promítače (Praha, 14. – 17. 3., 16. 6., 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s P. Korábovou)
- *Roz)hlas ve filmu* (lektorský úvod k pásmu krátkých filmů, festival Šrámkova Sobotka, 1. 7. 2023; ve spolupráci s A. Šlingerovou).

- *Pojarovy satiry a filmy nejen pro dospělé* (lektorský úvod k filmovému pásmu, archivní kino Ponrepo, 3. 10. 2023; ve spolupráci s M. Mertovou).
- *Rozhlas 100* (sestavení pásma krátkých filmů a lektorský úvod, archivní kino Ponrepo, 12. 12. 2023; ve spolupráci s A. Šlangerovou a T. Dufkou z Archivu Českého rozhlasu).

Jiří Horníček

- *Osmičkáři* (pásma slovenských amatérských filmů, Praha, archivní kino Ponrepo, 23. 2. 2023; ve spolupráci s Národným osvetovým centrem v Bratislavě).
- *Kinoamatéři, ozvěte se! K historii pražského Pathé-klubu a formátu 9,5mm obecně.* (prezentace na Home Movie Day, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. 10. 2023).
- *Volný čas v amatérském filmu - Filmování ve volném čase.* (lektorský úvod a kurátorské filmové pásmo, Home Movie Day, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. 10. 2023).

Tomáš Hubáček

- *Filmový underground v Československu* (přednáška pro „Korzo Národní“, Praha, 17. 11. 2023).
- *Vyšší princip.* (lektorský úvod k filmu, Terezín, Filmový festival Za hradby, 28. 11. 2023).

Daria Chernyak

- *Filmové laby a jejich praxe „before it was cool“* (přednáška o technických aspektech formátu 9,5mm, Home Movie Day, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. 10. 2023).

Pavla Janásková

- *Informační zdroje z oboru filmu* (informační lekce pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, Knihovna NFA, 3. 4. 2023).
- *Informační zdroje z oboru filmu* (informační lekce pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze v Knihovně NFA, 6. 11. 2023).

Klimeš Ivan

- *Dějiny světového filmu B* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Metodologický seminář B* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Psát o filmové hudbě* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Filmový proseminář* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Dějiny českého a slovenského filmu A* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Bakalářský a magisterský seminář* (seminář pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Dějiny českého filmu A* (přednáška pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).

Michal Klodner

- *Videoarchiv a dlouhodobé digitální uchování v NFA* (přednáška pro studenty Vysoké školy kreativní komunikace v Praze, letní semestr akademického roku 2022/23).

Petra Korábová

- *Identifikace filmového materiálu* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3. 2023, 16. 6. 2023, 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s T. Hlaváčkovou).
- *Poškození filmové kopie* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3., 16. 6., 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s T. Hlaváčkovou).
- *Provádění slepek mokrou cestou* (praktický kurz ve střížně v rámci workshopu pro filmové promítače (Praha, 14. – 17. 3., 16. 6., 5. – 6. 10. 2023; ve spolupráci s T.

Hlaváčkovou).

- *Základní seznámení s filmovými materiály* (přednáška a praktické cvičení pro studentky Vyšší odborné školy grafické a Střední průmyslové školy grafické Hellichova, Praha, 23. 5. 2023).

Jan Kremer

- *Digitální hry a historie* (přednáška pro studenty Ústavu českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Historická herní studia* (přednáška pro studenty Ústavu českých dějin Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Digitální hry a historie* (jednorázová přednáška pro studenty Filozofické fakulty Univerzity Hradec Králové, 22. 3. 2023).
- *Digitální hry a historie - historická přesnost a dějepis* (jednorázová přednáška pro studenty Pedagogické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, 11. 5. 2023).
- *Digitální hry jako masmédiium* (jednorázová přednáška pro studenty Fakulty humanitních studií Univerzity Karlovy v Praze, 28. 11. 2023).

Adéla Kudla

- *Národní filmový archiv a jeho aktivity* (prezentace pro studenty bakalářského studia oboru Teorie interaktivních médií Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Praha, Digitální laboratoř NFA a Knihovna NFA, 9. 5.-10. 5. 2023).

Marta Kucharová Mentzlová

- *S dětmi a o dětech* (lektorský úvod k pásmu filmů u příležitosti 100. výročí narození Radúze Činčery, Praha, archivní kino Ponrepo, 1. 6. 2023).
- *Malé dějiny krásy* (lektorský úvod k pásmu filmů u příležitosti 100. výročí narození Radúze Činčery, Praha, archivní kino Ponrepo, 16. 6. 2023).

Jonáš Kucharský

- *„Jak lidé zajali zvuk“: Ztvárnění zvuku v českém filmu* (pásma o filmovém zvuku a přednáška, Academia Film Olomouc, 25. - 30. 4. 2023).

- *Sedmikrásky* (přednáška o filmu a jeho restaurování, Marienbad film festival, Mariánské Lázně, 13. 7. 2023).

Iwona Łyko

- *Matka králů* (lektorský úvod k filmu, Praha, archivní kino Ponrepo, 13. 9. 2023).
- *Hranice* (4 lektorské úvody k projekcím, Praha, archivní kino Ponrepo, listopad/prosinec 2023).

Michaela Mertová:

- *Dějiny animovaného filmu* (přednáška pro studenty Fakulty designu a umění Západočeské univerzity v Plzni, zimní semestr akademického roku 2023/24).
- *Dějiny animovaného filmu* (přednáška pro studenty Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Pojarovy satiry a filmy nejen pro dospělé* (lektorský úvod k filmovému pásmu, archivní kino Ponrepo, 3. 10. 2023; ve spolupráci s T. Hlaváčkovou).

Karolina Nafati

- *Opatrovníci paměti – Audiovizuální péče o historii* (panelová diskuse, Blacksphere festival, Javorník, 24. 6. 2023).

Stanislav Novák

- *Filmová projekce* (seminář v rámci workshopu pro filmové promítače, Praha, archivní kino Ponrepo, 14. – 17. 3. 2023, 16. 6. 2023, 5. – 6. 10. 2023).

Jiří Novotný

- *Daleká cesta* (lektorský úvod, Filmový festival Za hradby, Památník Terezín, 1. 2. 2023).

Sylva Poláková

- *Rozhovor jako pramen i PR* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023; ve spolupráci se K. Trskovou a K. Svatoňovou).

- *Mýty nacionalismu: Izraelsko-palestinský konflikt pohledem umělkyně Tamary Moyzes* (lektorský úvod k projekci, Praha, archivní kino Ponrepo, 29. 5. 2023).
- *Mapování pohyblivého obrazu I., II., III.* (prezentace publikace a projekční pásmo, festival PAF, Olomouc, 7. - 10. 12. 2023).
- *Film mimo kino* (přednáška v rámci semináře Proces vzniku výstavy I., Divadelní fakulta Akademie múzických umění v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).
- *Úvod do audiovizuálních studií* (konceptce cyklu přednášek, Filmová a televizní fakulta Akademie múzických umění v Praze, zimní semestr akademického roku 2023/2024).

Jeanne Pommeau

- *Méthodologie de la restauration du film* (intenzivní kurz v rámci předmětu „Valorisation du patrimoine cinématographique“, Francie, Univerzita Paris 8 Vincennes-Saint-Denis, leden 2023).

Tereza Sklenářová

- *Národní filmový archiv a jeho aktivity* (anglická prezentace pro studenty magisterského studia Katedry fotografie Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze + komentovaná digitální projekce, 30. 10. 2023).

Markéta Stilzová

- *Archivní péče o filmový materiál* (prezentace pro žáky Základní školy v Davli, 11. 5: 2023 a 22. 6. 2023; ve spolupráci se Š. Stilzovou).

Šárka Stilzová

- *Archivní péče o filmový materiál* (prezentace pro žáky Základní školy v Davli, 11. 5: 2023 a 22. 6. 2023; ve spolupráci s M. Stilzovou).

Matěj Strnad

- *Uchovávání audiovize a nových médií* (seminář v Centru audiovizuálních studií

Filmové a televizní fakulty Akademie múzických umění v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).

- *On the Party and the Guests – introduction.* (uvedení filmu *O slavnosti a hostech* na festivalu Archival Assembly 2, Německo, Berlín, Arsenal, 12. 6. 2023).
- *Divy veletoku Amazonky* (lektorský úvod k filmu na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě, 7. 10. 2023; ve spolupráci s K. Trskovou).
- *Access and Curatorship in Národní filmový archiv, Prague* (online přednáška pro Universidad Nacional Autónoma de México, Mexico City, 12. 10. 2023).

Alena Šlengerová

- *Rozhlas ve filmu* (lektorský úvod k pásmu krátkých filmů, festival Šrámkova Sobotka, 1. 7. 2023; ve spolupráci s T. Hlaváčkovou).
- *Rozhlas 100* (sestavení pásma krátkých filmů a lektorský úvod, Praha, archivní kino Ponrepo, 12. 12. 2023; ve spolupráci s T. Hlaváčkovou a T. Dufkou z Archivu Českého rozhlasu).

Klára Trsková

- *Afro-Lusophone Literatures and Cinemas* (přednáška pro studenty Ústavu románských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Objektivem Globálního Jihu* (přednáška pro studenty Centra afrických studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Rozhovor jako pramen i PR* (přednáška pro studenty Katedry filmových studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023; ve spolupráci se S. Polákovou a Kateřinou Svatoňovou).
- *Portugalský překladový seminář literární II* (seminář pro studenty Ústavu románských studií Filozofické fakulty Univerzity Karlovy v Praze, letní semestr akademického roku 2022/2023).
- *Večer mosambického filmu* (lektorský úvod k projekcím a moderování debaty, Praha, archivní kino Ponrepo, 6. 2. 2023).

- *Mezi Srí Lankou a Československem* (lektorský úvod k projekcím a moderování debaty, Praha, archivní kino Ponrepo, 6. 3. 2023).
- *Rodina není důležitá. Je to všechno!* (lektorský úvod k projekcím filmů z Vietnamu a o Vietnamu, moderování debaty, Praha, archivní kino Ponrepo, 17. 4. 2023).
- *Ve stínu kaučuku* (lektorský úvod k pásmu filmů; festival Academia Film Olomouc , 28. 4. 2023).
- *O Grande Kilapy a Comboio de sal e açúcar* (lektorský úvod k filmům, Lusofest Dny kultury portugalsky mluvících zemí, kino Art, Brno, 9. 5. 2023).
- *Sám sebou navzdory a Říkají mi Harlekýn* (lektorský úvod k projekcím filmů, moderování debaty, Praha, archivní kino Ponrepo, 2. 10. 2023).
- *Divy veletoku Amazonky* (lektorský úvod k filmu na Mezinárodním festivalu dokumentárních filmů v Jihlavě, 7. 10. 2023; ve spolupráci s M. Strnadem).
- *Každý film je malé vítězství* (7 lektorských úvodů a moderování debat k projekcím v rámci stejnojmenného filmového cyklu, Praha, archivní kino Ponrepo, duben – říjen 2023).

X. Knihovna NFA

Knihovna Národního filmového archivu (dále jen KNFA) je specializovanou knihovnou, svým fondem a sbírkami představuje nejširší informační základnu odborné filmové literatury v České republice. V roce 2023 její desetičlenný tým plnil následující činnosti: akvizice, zpracování fondu, analytický popis periodik a sborníků, rešeršní, bibliografická, informační a výpůjční činnost, organizace, správa a ochrana knihovního fondu, správa informačního systému knihovny a jeho obsahu a kooperace s dalšími institucemi. Ve spolupráci s externím dodavatelem proběhlo reformátování ohroženého knihovního fondu, zejména bohemikálních filmových periodik. Jedenáctým rokem působila Knihovní rada NFA jako poradní a iniciativní orgán vedoucí knihovny.

X. 1 Akviziční činnost

Doplňování knihovního fondu české provenience bylo zajišťováno průběžně na základě nakladatelských plánů, sledování české filmové produkce a filmových akcí, osobních doporučení, kontaktů a nabídkové povinnosti. Nákup zahraničních publikací a předplatné

odborných zahraničních filmových periodik byly sladěny s profilem fondu a vycházely z potřeb filmových kurátorů a odborných pracovníků NFA: 66,5% knihovních přírůstků bylo získáno darem z vydavatelské a obchodní činnosti NFA, z mimořádných rozsáhlých akvizic na základě ověřování a výběru titulů a díky vstřícnosti odborné veřejnosti. Řada titulů byla získána výměnou publikací, zejména (již tradičně) s Institutem umění – Divadelním ústavem a Slovenským filmovým ústavem.

Kontinuita akvizic elektronických informačních zdrojů (EIZ) byla zajišťována v rámci platformy projektů Národní centrum pro elektronické informační zdroje - [CzechELib](#) a [VISK8-A](#) Informační zdroje. Byla uzavřena nová rámcová smlouva s Národní technickou knihovnou na období 2023 až 2027 s tímž portfoliem licencovaných zahraničních databází v navazujícím projektu [NCIP VaVal PA1](#). V denní evidenci seriálů¹ přijato 1635 čísel periodik, včetně zajištění dobropisů a reklamací nedodaných čísel. Obsah Digitální knihovny NFA byl rozšířen o reformátované tituly především bohemikálních filmových periodik o rozsahu 33 692 stran dle *Projekt Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích – pokračování XVI*. Proběhla aktualizace záznamů odebíraných a digitalizovaných periodik pro Souborný katalog ČR – Seriály a Registr digitalizace. Bylo vypracováno předplatné na zahraniční a české seriály na rok 2024.

X. 2 Knihovní fond a sbírky

Přírůstky (počet analogových knihovních jednotek²) v roce 2023

Fond knih a vázaných periodik	943
Sbírka scénářů	391
Sbírka cd/dvd	5
Celkem	1 339

1) Filmová periodika domácí a zahraniční provenience, české kulturní týdeníky a denní tisk

2) Knihovní jednotka (k. j.) = každý samostatný svazek dokumentu, tj. každý výtisk nebo část vícesvazkového díla, konvolut, komplet celého ročníku, nosič speciálních druhů dokumentů

Celkový stav fondu (analogové knihovní jednotky) k 31. 12. 2023

Fond knih a vázaných periodik	87 216
Sbírka scénářů	10 977
Sbírka separátů	14 631
Sbírka mikrodokumentů	2 807
Sbírka CD ROM/DVD	520
CD/DVD-nosiče	498
Sbírka popisků (drobný tisk)	17 922
Sbírka zahraničních výstřižků	585
Sbírka zahraniční festivalů	1 122
Celkem	136 278

Přírůstky digitálních objektů v roce 2023

Fulltexty	1 584
Obsahy	755
Obálky	1 489
Foto e-články	1 683
Celkem digitálních souborů	5 512

Celkový stav digitálních objektů v content serveru k 31. 12. 2023

Fulltexty	12 139
Obsahy	9 213
Obálky	16 443
Foto e-články	11 921
Celkem digitálních souborů	49 718

Přírůstky Digitální knihovny NFA v roce 2023

Celkem počet stran	33 692
---------------------------	---------------

Stav Digitální knihovny NFA k 31. 12. 2023

Celkem počet stran	488 288
---------------------------	----------------

X. 3 Zpracování fondu

Jmenná a věcná katalogizace a analytický popis³ dokumentů probíhaly souběžně se skenováním obálek a obsahů. Výsledky zpracování – katalogizační, bibliografické a faktografické záznamy – tvoří databáze KATALOG a AUTHORITY, které jsou veřejně přístupné v online katalogu knihovny⁴, v interní síti ve studovně knihovny a na všech

3) Jmenný a věcný popis obsahově, nikoliv fyzicky samostatných částí dokumentů, které jsou při bibliografické identifikaci nebo vyhledávání závislé na zdrojovém dokumentu. Výsledkem je analytický záznam.

4) Online katalog = veřejně dostupný katalog na internetu - <https://arl.nfa.cz> - určený uživatelům knihovny. Kromě vlastního vyhledávání záznamů dokumentů zpřístupňuje řadu dalších služeb prostřednictvím čtenářského konta,

pracovištích NFA. Spolu se zpracováním nových přírůstků fondu, včetně jeho evidence⁵ a denní evidence periodik, pokračovala rekatalogizace⁶ fondu knih a periodik spojená se skenováním obálek a obsahů (celkem zpracováno 91,9%), ta byla z důvodu stěhování knihovního fondu na tři měsíce pozastavena. Dále probíhala spolupráce s kurátorem sbírky scénářů na zpracování digital-born filmových scénářů z nabídkové povinnosti a výběru titulů z mimořádných akvizic.

Z pohledu filmu byla monitorována a analyticky zpracovány vybrané kolektivní monografie a sborníky a tato periodika: *A2* č. 1 až 21/2023, *Archivní časopis*, *Art + antiques*, *Arte Acta*, *Cinema* č. 1/2023 až č. 8/2023, *Cinepur* č. 144/2022 až č. 149/2023, *Czech Film (online)* č. Spring/2023 až č. Fall/2023, *Dějiny a současnost* č. 10/2022 až č. 8/2023, *Divadelní noviny* č. 1 až 22/2023, *Divadelní revue* č. 1/2013 až č. 1/2023, *Film a doba* č. 4/2022 až č. 3/2023, *Illuminace* č. 2 /2023 až č. 3/2023, *Kino-Ikon* č. 1/2022 až č. 1/2023, *Listy* č. 6/2022 až č. 5/2023, *Loutkář* č. 2/2022 až č. 1/2023, *Synchron* č. 2/2022 až č. 1/2023, *Umění - Art*. Pokračoval analytický popis filmových článků z denního tisku a kulturních týdeníků (*Respekt*, *Reflex*) dle předplatného se souběžným skenováním článků a jejich ukládáním do content serveru a retrospektivní a souběžné zpracování článků titulů periodik *Revue Filmového přehledu* (online) a *25fps* (online).

Statistika databází a přírůstků záznamů knihovny v roce 2023

Databáze Knihovny	2023	Celkový stav k 31. 12. 2023
Katalog	5 834	248 451
Aurority	2 302	109 774
Holdiny	3 507	122 132
Heslář	1	1 904
MDT	39	2 016

Databáze KATALOG	2023	Celkový stav k 31. 12.2023
Knižní fond	660	45 901
Souborné záznamy periodik	52	1 399
Svázané ročníky periodik	543	14 982
Jednotlivá čísla periodik	1 741	54 698

např. adresné zasílání informací, vzdálený přístup k elektronickým informačním zdrojům, historie výpůjček uživatele a další funkcionality.

5) Přidělení přírůstkového čísla, signatury, čárového kódu v rámci konkrétní sbírky, určení lokace a dislokace – místa uložení knihovní jednotky a dalších služebních údajů.

6) Opětné zkatalogizování dokumentů metodou de visu ("s knihou v ruce"). Nově vzniklé katalogizační záznamy v databázi nahrazují původní záznamy v lístkovém katalogu, nevyhovující novým informačním potřebám a požadavkům na obsah záznamů, vyhledávání a služby knihovny.

Sbírka scénářů	199	7 590
Sbírka separátů	0	14 659
Mikrodokumenty	0	278
CD-ROM a DVD	1	213
Soudobá dokumentace	0	4
Články a statě	2 638	108 727
Celkem	5 831	248 451

Databáze AUTORITY	2023	Celkový stav k 31. 12. 2023
Personálie	1 111	53 987
Filmy	927	41 015
Akce	134	6 621
Korporace	128	7 540
Geografická hesla	2	329
Formální deskriptory	0	275
Věcná témata	0	7
Celkem	2 302	109 774

X. 4 Výpůjční protokol a služby

Návštěvnost online služeb KNFA byla stále vysoká, ale společně s výpůjčkami se pohybuje mírně pod hodnotami roku minulého. Fyzické návštěvy studovny oproti roku 2022 vzrostly, ale nedosahují hodnot předchozích let. Byl zajištěn běžný provoz pro veřejnost (Út, Čt, 9-12 hod. a 13-17 hod.; Pá 9-12 hod.). Přeprava požadovaných dokumentů ke studiu z depozitáře byla zajištěna pravidelně jednou týdně. Reprografické služby byly poskytovány dle požadavků uživatelů. Online katalog knihovny a Digitální knihovna NFA byly veřejnosti k dispozici po celý rok, licencované informační zdroje registrovaným uživatelům vzdáleným přístupem prostřednictvím jejich čtenářského konta.

Statistika návštěvnosti knihovny a výpůjček v roce 2023

Registrovaní uživatelé		2011
Nově registrovaní uživatelé		135
Návštěvníci celkem⁷		228 346
Fyzické návštěvy celkem		791
Návštěvníci online služeb celkem		227 555
Návštěvníci online služeb	Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru mimo knihovnu	42 573
	Počet vstupů do elektronického	7 857

7) Výpočet podle metodiky Ročního výkazu o knihovně za rok 2023 Kult (MK) 12-01

	výpůjčního protokolu z prostoru mimo knihovnu	
	Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází z prostoru mimo knihovnu	177 125
	Počet vstupů do elektronického katalogu z prostoru knihovny	4 886
	Počet vstupů do elektronického výpůjčního protokolu z prostoru knihovny*	6 295
	Počet vstupů do elektronických informačních zdrojů a databází z prostoru knihovny	4 447
	Počet návštěv webu knihovny	4 674
Výpůjčky	Celkem	2 794
	Výpůjčky absenční	597
	Výpůjčky prezenční	2 197
Online informační služby		202

X. 5 Rešeršní, bibliografická a informační činnost

Pracovníci knihovny zajistili rešeršní, bibliografickou a informační činnost dle požadavků uživatelů a k digitalizaci těchto filmů ze sbírky NFA: *Erotikon* (1929, režie Gustav Machatý), *Lucerna* (1925, režie Karel Lamač), *Bezúčelná procházka* (1930, režie Alexander Hackenschmied), *Na Pražském hradě* (1931, režie Alexander Hackenschmied), *Školní úkol* (1935, režie Elmar Klos), *Každý den odvalu* (1964, režie Evald Schorm), *Dům ztraceného štěstí* (1927, režie Josef Rovenský), *Dejte se omladit* (1922, režie Emanuel Kabát), *Petrolejové lampy* (1971, režie Juraj Herz).

Při své práci využívali vlastní informační zdroje NFA a licencované zahraniční zdroje: *Film Index International (FII)*, *American Film Institute Catalog (AFIC)*, *The FIAF International FilmArchive Database Plus* a databáze *EBSCO Film and Television Literature Index with Full Text (FTLI)* a *Academic Search Ultimate (ASU)* a *JSTOR III* a *Národní digitální knihovnu*. V průběhu roku se pracovníci knihovny zúčastnili celé řady odborných seminářů, konferencí, workshopů, školení a dalších akcí. Rovněž zajistili informační lekce pro studenty oboru filmová studia na FF UK a UPOL a pro zaměstnance NFA.

X. 6 Organizace, správa a ochrana fondu

Probíhala průběžná správa fondu v depozitáři, správa příručky ve studovně a skladu v Konviktu. V období od 11. 4. do 3. 5. 2023 proběhlo pod vedením knihovny kompletní přestěhování dvou tisíc běžných metrů knihovního fondu z nevyhovujícího a přeplněného

depozitáře Hradištka A do nového moderního depozitáře Hradištka B. Externí stěhovací firma provedla i kompletní očistu knihovních jednotek suchou cestou. Knihovna konečně získala po letech provizorií důstojné podmínky pro kvalitní uložení fondu. Byl vytvořen podrobný harmonogram revize knihovního fondu na léta 2023 až 2025 včetně personálního zajištění revize. V listopadu byla zahájena plánovaná revize knihovního fondu po stěhování. V průběhu listopadu a prosince 2023 proběhla - jako první etapa - revize sbírky filmových scénářů. Byly zkompletovány a svázané ročníky periodik za předchozí rok 2022⁸ (celkem 33 svazků).

X. 7 Informační systém knihovny a jeho správa

Proběhl upgrade knihovnického systému Advanced Rapid Library na verzi 4.6.279c s celou řadou nových funkcionalit. Pravidelně probíhala správa informačního systému knihovny a kontrola log souborů k naplánovaným úlohám ke kontrole dat.

X. 8 Kooperace, programy a projekty knihovny

Byl realizován *Projekt Knihovny Národního filmového archivu na ochranu ohrožených dokumentů a jejich zpřístupnění na nových nosičích XVI.* (VISK7/2023).

V rámci programu [VISK8-A](#) – *České elektronické informační zdroje v roce 2022-2023 a 2023-2024* pokračovala zpřístupnění databáze monitoringu médií [Anopress.cz](#) s archivem od roku 1996, zahraniční databáze [PressReader](#) a databáze právních informací [ASPI](#). V rámci téhož programu byla podána žádost o prodloužení přístupu do zmíněných databází do konce března 2025.

Pro projekt Mezinárodní federace filmových archivů [Periodicals Indexing Project](#) (*P.I.P*) byl analyticky zpracován recenzovaný časopis *luminace* č. 2/2023, č. 3/2023, č. 1/2023 a č. 2/2023.

Pokračovala spolupráce v projektu [Artlib.eu – webový portál knihoven z oboru umění a architektury](#).

XI. Vzdělávání

V roce 2023 pokračovalo vzdělávání pomocí interních interaktivních workshopů pro všechny

8) Knihovní vazba - vazba knihy určené pro užívání ve veřejných knihovnách. Jejím účelem je zajistit maximální trvanlivost a funkčnost knihovní jednotky bez ohledu na výtvarnou kvalitu vazby. Nahrazuje původní nakladatelskou vazbu, opatřují se jí rovněž brožované knihy nebo ročníky časopisů a novin.

zájemce z řad zaměstnanců a zaměstnankyň. Celkem 71 osob se zúčastnilo workshopů na témata jako *Zvládání stresu*, *Asertivní komunikace*, *Time management*, *Prezentační dovednosti* nebo *Tvorba myšlenkových map*. Většina zájemců a zájemkyň se zúčastnila více než jednoho workshopu. Vedoucí zaměstnanci a zaměstnankyně měli i nadále možnost využívat služeb interní koučky. S její pomocí proběhly v lednu i skupinové zpětnovazební schůzky s vedoucími k vedení individuálních rozhovorů zavedených na konci předchozího roku. V lednu se také konalo školení relevantních zaměstnanců a zaměstnankyň k nově zavedenému systému elektronické spisové služby Elisa.

Dne 12. 4. 2023 se v archivním kině Ponrepo uskutečnilo celodenní setkání Odborné skupiny specializovaných archivů České archivní společnosti. Odborná část, kterou navštívily dvě desítky pracovníků a pracovnic z NFA, byla věnována sdílení zkušeností ze stavby archivních budov, adaptací prostor a stěhování archivů od roku 2010 do současnosti. Zaznělo v ní osm příspěvků, v jednom z nich sdílely své praktické zkušenosti s touto problematikou i dvě pracovnice z NFA.

Na rámec běžného školení v bezpečnosti a ochraně zdraví při práci proběhla v dubnu přednáška pro vybrané zájemce na téma první pomoci. V souvislosti s novým zákonem o ochraně oznamovatelů měli zájemci možnost zúčastnit se online školení o vnitřním oznamovacím systému a schránce důvěry NFA. V říjnu 2023 se konalo pravidelné setkání vedoucích pracovníků a pracovnic nad akčním plánem NFA pro rok 2024, jeho obsahem a metodikou. Odborné dovednosti byly jako vždy posilovány zprostředkováním externích kurzů, seminářů, konferencí a stáží dle rozpočtu a plánů oddělení pro rok 2023.

Nově došlo k posílení podpory cizojazyčných kompetencí. Kromě externích jazykových kurzů měli zaměstnanci a zaměstnankyně možnost účastnit se online konverzací v angličtině s rodilým mluvčím nad odbornými tématy z jejich práce v NFA. Na platformě Duolingo byla zorganizována samostudijní třída angličtiny, ve které se vybraní zaměstnanci a zaměstnankyně zdokonalovali v jazykových kompetencích po celý rok.

V Praze dne 21. února 2024